

KÖZÖSSÉG

A KÉPZELŐERŐ VÁLSÁGA

Kényelem vs. kreativitás

HA AZ ILLEM- KÓDEXRŐL

NEM HALLOTT

Interjú Meszlényi Attila
naturalista polihisztorral

ZÁRT OSZTÁLY

Szirát lélekdoki válaszol

ELMÉLKEDÉS A PIRAMISOKRŐL

Mi a Nagy Piramis
évezredes üzenete?

HOVÁ TEGYÜK THACKERAY-T?

Sznobok a hiúság vásárán

KERESEK EGY EMBERT

Sándor György
szabásmintája

Fotó: Lórincz Edina

digitális nyomtatás

www.apress.hu 30/92-44-286 info@jstudio.hu
203, Érd, Riminyáki út. 61.

Akciós ajánlatunk

Digitális nyomtatás 110 cm szélességben,
176 g-os matt fotópapírra

nettó **3.990.- HUF/m²**

Fólia vágás plotterrel

Reklámtáblák tervezése és gyártása

Autódekorációk készítése

Világítós reklámtáblák

nettó **2.990.- HUF/m²**

Roll-up display

Egyedi dekorációval

nettó **29.990.- HUF**

HELYZET

A képzelőerő válsága	4
A csernobili „Vörös erdő”	5
Hí-Res: Védelem a routeren	
Google Earth, a kincses térkép.....	6

TÜKÖRKÉP

Zárt osztály	7
Ha az illemkódexről nem hallott	8-10
KIÁLLÍTÁS	11-13

FITT KULTŪRA

Elmélkedés a piramisokról – 1. rész	14
Hová tegyük Thackeray-t?.....	15
Helyzet van	16
Sándor György estje	17
Kenyeret cirkusz nélkül!	18-19
Válság idejére	19

VÉLEMÉNY

Anyagi válság! És a magatartási?	22
Továbbgondolt bölcsességek:	
A pillanatról	
„Író pedig írónak / Szemét ki ne ássa”	23
Kedves T-Home!	24

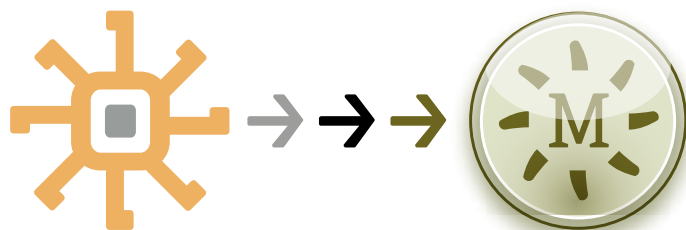
ÖNMŰKÖDŐ IRODALOM

„Ember embernek farkasa”	25-27
Angyali üdvözlét.	27-28
Vágta	29-30
Ólomkeringő.....	31
Egy csésze szorgalom.....	32-33
Versek.....	33

KIKAPCS

A diófa mellett	
Érzelembogyó.....	34
A válság túlélésének 15 aranyszabálya	35
IMPRESSZUM	36

Lassan átalakulunk!

Kedves
Olvasó!

„Azóta is járnak holmi rovarok a Földön: az úgynevezett emberi faj. Elvesztek az időben, elvesztek a térben. Cél és értelem nélkül.”

A hetvenes években indult punk mozgalom egyik kultuszfilmje, a *Rocky Horror Picture Show* végén hangzik el ez a gondolat. Az eredetileg nem divatirányzatként, hanem provokatív gondolatébresztőként alakult punk már akkor felhívta a figyelmet a konformizmus, a közöny, az unalom, a nagyvárosi életre jellemző elidegenedés súlyos társadalmi következményeire. Később a globalizmus és a fogyasztói társadalom álideoológiai ellen is hangot és gitárt emeltek.

Maga a punk szó „újonc”-ot is jelent, vagyis az állandó megújulási, újrakezdési képesség fontosságát helyezi a konvenciók helyébe.

„Mindenütt ugyanazt éreztem: mintha kint áznék az esőben, és új játékot próbálnék a bánat, a fájdalom ellen. De ma megláttam a kék eget könnyeimben keresztül, s rádöbentem, hazamegyek.”

A főszereplő ezzel elhagyja a Földet. Mi viszont itt vagyunk. Könnyeink és kék egünk még van, hogy segítségükkel megtaláljuk azt az életet, amelyet nemcsak érdemes élni, de csodáival örök ámulatba ejt bennünket.

Jó hazatérést!

Gondolkodtatót kikapcsolódást!

Gáspár Ildikó
főszerkesztő

Szétnéztek a világban, és felejtést látok. A kényelem és az egyszerűség győzelmét. Kreatív erőnk tömeges mellőzését.

A képzelőerő válsága

Az ember szeret panaszkodni. Vagy nem? Csak egy skatulyába zártuk, és onnantól kezdve tulajdonságainak csak azt a részét ismerjük fel, amelyre koncentrálnunk? A többi sorjának, véletlenül tulajdonítjuk? Az ember végtelen csodával és lehetőségekkel létrehozott teremtőerő. Az elme szabadságának lehetősége, hogy képes önmaga korlátozására, és felszabadítására is.

A válság az, hogy agyunk több évtizednyi – ha nem évszázadnyi – ülőmunkája után, rögtön futóversenyen kell indulnia.

A világban folyó események, amikről először a médián keresztül értesültünk, önerősítő jóslatként működnek. Egyre többen és többen kezdték elhinni, és magukra érvényesnek tartani a válságot. Olyan ez, mint egy bankcsőd, amit hiteles forrásnak tűnő segítséggel elérhetünk bármely pénzügyi szintnél. Aki a válságban érzi magát, elfogadja és érvényesíti magára a krízishelyzetet, ezáltal úgy is kezd viselkedni, mint aki tényleg válságban van.

Érdekes megfigyelni, hogy nem a közvetlen környezetre támaszkodva építjük fel világképünket, hanem a média által nyújtott információstruktúrákból. Majd ezeket a világból összeollózott képeket a fejünkben értelmes rendszerré formáljuk, és tetteinken keresztül – amit gondolataink motiválnak és határoznak meg – valóságossá vetítjük ki.

Ez az a pont, ahonnan kezdve szabad a garázdálkodás. A saját világunk irányítását kihelyeztük magunkból. Tehetetlenné, kiszolgáltatottá válunk. A másik oldalról nézve pedig könnyen irányítható fogyasztókká lépünk elő.

Ha az út szakadékhhoz vezet, akkor vajon oda el is kell gyalogolni? Sok kifogást ismerek én is, amivel el tudom háritani a felelősséget a cselekedeteimről. Kényszerpálya. De valójában ez sem más, mint a bátorság és a kreativitás hiánya. Ezek a kényszerpályák viszik az embereket válságba, háborúba.

Nézzünk egy egyszerű példát: karácsonyi bevásárlás. Kedves olvasó, ön hány embert ismer, aki utálja ezt az időszakot? Tömeg van mindenhol. Lökődés, kapkodás, ingerlékenység. A szituáció érdekessége, hogy az általánosság szerint cselekedők panaszkodnak erről. Akik rendelkeznek egy kevés képzelőerővel, azok hamarabb elintézik a vásárlást, vagy eldugott kisboltokat keresnek fel, esetleg

saját maguk készítik az ajándékokat, így e jelensorozat periferiájáról nézik végig a sűrűjében küszködőket.

De ugyanez a fantázialustaság hozza létre a gazdasági válságnak hívott jelenséget. Kishazánkban is nagyon jól követhető az ingatlanpiac elképzelőinek fantáziátlansága. A lakóparkok újszerűségének hatása sikeres eladásokat generált, az emberek a modern lakótelepekre kezdtek beköltözni. Ez annyira jó befektetésnek tűnt, hogy boldog-boldogtalan ilyen épületeket kezdett felhúzni. Majd – valahogy így mondják – a piac megváltozott a kezdeti időkhöz képest. Valójában ész nélkül láttak hozzá mindenhová építkezni. S hogy végeredményben minél több hasznot hozzon a befektetés – mérhetetlenül fárasztó ez a fajta múlt századi pénzvátság –, egyes trükköknek csúfolt csalásokkal rombolták szét a vásárlók bizalmát, még tovább rontva a piac helyzetét. A tragikomédia csattanója, hogy innen alulról, a kívülállók taborából nézve a piac résztvevői áldozatnak látják (vagy láttatják) magukat.

Tévedés azt hinni, hogy a jelenlegi gazdasági világválságnak csak vesztesei vannak. Rövidesen egyre nyilvánvalóbb lesz – hiszen ezzel fognak villogni a nagyközönség előtt –, vannak bátor, alternatív elképzelések, amelyek működőképessége bebizonyosodik a régi, előregedett gazdasági gondolkodással szemben.

Nem szeretnék önmagam csapdájába kerülni, és azt a látszatot kelteni, hogy minden új ideológiától vezérelt cselekedet, vállalkozás sikeres lesz. De emberként ragaszkodnunk kell a képzelő- és teremtőerőnk szabadságához, a kísérletezés örömteli élményéhez. A ránk kényszerített, belénk oltott negatív, félelmeket ébresztő hírek bezárnak minket. Általuk egyre reménytelenebbül zuhanunk bele az irányíthatatlan világban betöltött áldozati szerepkörbe. A válságból vezető kiutat nem kormányoktól vagy multinacionális cégektől kell várni. Ők hozták létre, a mi kényelmességünk támogatásával. A kiút sokkal közelebb van hozzánk, mint gondolnánk: barátoknál, a kis közösségekben és a sarki fűszeresnél található meg.

Einstein szavaival élve: „Egy probléma nem oldható meg azzal a gondolkodással, amely magát a problémát létrehozta”.

Sablik Henrik

Fotó: Lőrincz Edina

Megújult e-mail-címünkön várjuk hirdetését!

Ne feledje, teljesen ingyen van! hirdetes@mentropia.hu

Emlékezünk...

Csernobil, 1986. április 26., az atomfelhasználás során történt legnagyobb katasztrófa dátuma.

Rosszul megtervezett és végrehajtott kísérlet következtében az atomerőmű 4-es reaktora kigyulladt, majd a további robbanás-sorozattól elszabadult a pokol azon a tavaszi szombat hajnalon. Az első reakció az oltás volt, védőruha és felszerelés nélkül próbálták meg a lehetetlent az ott dolgozók.

A sugárzás megállítására csak május 6-án, helikopterekről ledobott anyagok segítségével került sor.

És addig? Addig az égő grafit füstjével röppentek fel, magasra és mind messzebbre az elszabadult radioaktív anyagok.

A felrobbant atomreaktor gyilkos sugarakat lövellt az ég felé, hogy aztán felhők palástjába bújva, a szél hátán utazva juttassa el a halált a szomszédos országokba. A sugárfertőzés 60 %-a Fehéroroszországot sújtotta, de kapott belőle Európa több országa, sőt az USA keleti része is.

Az akkor fogant gyermekek közül sokan betegen, genetikai elváltozásokkal, végtaghiányosan jöttek világra, vagy ezektől a következményektől féltő szülők döntésének következtében meg sem születhettek.

Az elmaradt, illetve későn kapott tájékoztatás miatt azon a tavaszon sokan ettek sugárfertőzött salátát, szamócát, és még ennél is többen mentek ki – gyermekeikkel a nyakukban – a május elseji felvonulásra.

Ahol eleredt az eső, ott még rosszabbul jártak. A máskor oly jótékony esőcseppek a halálos kórt szállították a zsenge növényekre, és általuk a gyanútlan emberek konyháiba.

Eltelt egy emberöltő, de Európa nem felejt. Hogyan is lehetné. A 23 éve történt robbanás következményeit még ma is szenvedik a fertőzöttek.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az Egészségügyi Világszervezet 2006-os közös jelentésében a csernobili baleset várható halálozási száma 4000 fő lehet.

Az Európai Parlament szakértői nem fogadták el ezt a számot. Becslésük szerint 30-60 ezer halálest várható a robbanás következményeként.

A Greenpeace tanulmányában a baleset miatti daganatos megbetegedések halálos áldozatainak száma százezer fő körül lehet, csak orosz területen.

A balesetet követően világszerte több atomerőmű szétszerelését kezdték meg.

„Az Univerzum természetes energiája a nukleáris energia, ez táplálja a csillagfényt az égen. Az Univerzum igazgatójának szempontjából a kémiai energiák, a szél, a vízimalom olyan jelentéktelen tünetnyelvek, mint egy széntüzelésű csillag volna. Ha pedig ez így van, ha Isten univerzumát ma is atomenergia működteti, akkor miért tüntetnek sokan az ellen, hogy mi is atomenergiából fejlesszünk elektromosságot?”

Ez a gondolatsor James Lovelock, a Gaia-modell megalkotójának véleménye.

Hozzáteszem a sajátomat, a kisemberét, onnan a békaperspektívából nézve... Igen, kell az energia. És most, amikor a válságok sorában napi gondná tornáztatta fel magát az energiaválság, megkérdezem, hogy miért nem a békésebb lehetőségek sorából választunk?

Miért nem hívjuk segítségül, miért nem fogjuk be a szelet, vizet és Napot?

Bár nem kapcsolódik közvetlenül a fenti témához, de közvetve összefüggenek, ezért zárógondolatként mégis leírom.

Szeretem az erdőket, és járom is, amikor megtehetem. Nincs erdőgazdálkodás! Letört ágak, kidőlt fák hevernek szanaszét. Volt

A csernobili „Vörös erdő” madarainak megfejthetetlen titka

És hogy mi köze mindehhez a címben említett madaraknak?

Francia tudósok már 2000-tól vizsgálják a reaktortól néhány kilométerre található erdő lakóinak viselkedését. Döbbenet állapították meg, hogy a vizsgált 7700 cinke és légykapó érzékeli és elkerüli a sugárral szennyezett környezetet.

A kísérlethez 200 madáretetőt szereltek fel a fákra, különböző mértékben szennyezett területeken. A madarak azokat az etetőket keresték fel, ahol a sugárzás mértéke alacsonyabb volt, mint máshol. Amikor megismételték a kísérletet más országokból odaszállított madarakkal, az eredmény nem változott. Az idegen földről származó madarak is „tudták”, hogy hol nem szabad elfogadniuk az edelt.

Igen, a madarak tudják...

És mi, emberek? Még arról is vitatkoznak a szakértők, hogy hány áldozata lehetett a csernobili katasztrófának.

idő, amikor ezt a hulladékfát a szegény ember összeszedhette, és hazavihette fűteni. Kiszámolta valaki, hogy mennyit spórolhatnánk ezzel saját és országos zsebet figyelembe véve is?

Most, amikor rettegve hallgatjuk a híreket az elzárt gázvezetékekről, felmerül az emberben a kérdés.

Szabad-e alternatíva nélküli fűtést „bevállalni” az embereknek?

Ha az a cseppnyi madárka ott a „Vörös erdőben” el tudja dönteni, hogy mi a jó neki, akkor bizony, nem ártana tanulnunk tőle...

A témához kapcsolódó linkek:

[Wikipédia – A csernobili atomkatasztrófa](#)

[Origo.hu – Csernobil hatása Magyarországra](#)

[Fizikai Szemle 2006/4. – Csernobil hatása Magyarországra](#)

[Térinformatika szaklap cikke](#)

Sági Erzsébet

Fotó: internet

Védelem a routeren

A Trend Micro újfajta otthoni felhasználóknak készült védelmi szoftvere a háztartás összes internetre kapcsolt eszközét védi.

A Trend Micro internetbiztonsági csomagja nem a számítógépen, hanem a routeren fut. A Home Network Defender nevet viselő termék egyelőre a Cisco Linksys WRT310N és WRT610N modelleken lesz elérhető, de később más vezeték nélküli routerekhez is adják majd. A szoftver csak 30 napig használható ingyen, utána csak kétéves előfizetési díj ellenében.

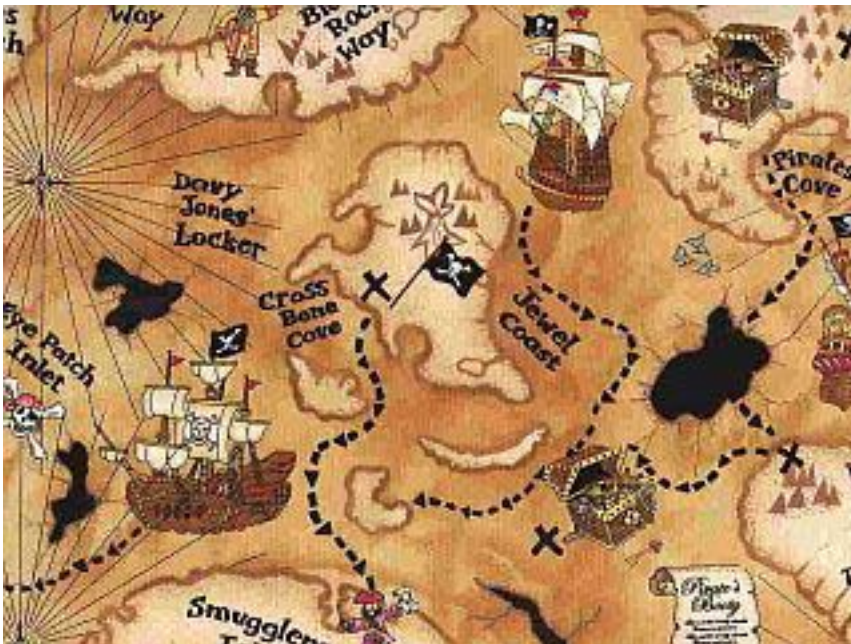
A megoldás nagy előnye, hogy a háztartás összes internetre csatlakozó eszközét egyszerre védi: minden számítógépet, játékkonzolt, wifis telefont vagy akár médialejátszót is. A szoftver valós időben monitorozza a forgalmat, és rögtön szűri a támadásokat, kártevőket, gyanús weboldalakat, adathalász-próbálkozásokat. Emellett még szülői felügyeleti funkciókat is kínál.

A Home Network Defender éves előfizetési díja az Egyesült Államokban 60 dollár, ez tartalmazza a PC-s vírusirtó négy gépre érvényes licencét is. A japán IT-biztonsági vállalat hamarosan olyan megoldással is előáll – derül ki a Reuters tudósításából –, amely a mára elsődleges adathordozókká vált pendrive-okat védi a fertőzéstől, és azokon előtelepítve lesz megtalálható. Ennek licencéhez ugyancsak hozzácsapják majd a PC-s verzióit is – közölték.

Forrás: IT café

Google Earth, a kincses térkép

Mintegy hárommilliárd dollárt ér az a kincs, melyet egy amerikai férfi talált a Google Earth segítségével.

Nathan Smith a Google Earth segítségével egy 1882-ben zátonyra futott háromboccos spanyol hajó ezüst- és aranyrakományát találta meg a texasi Refugio déli részén. A rakomány értéke becslések szerint 3 milliárd dollár.

Smith a Barkentine-öbölben pillantotta meg a hajó jellegzetes körvonalát. Miután szakemberekkel konzultált, elutazott a kérdéses helyre, és egy fémdetektor segítségével megállapította, hogy egy hajó mélyen betemetett roncsaira bukkant. A bíróság zárta a dokumentumokat és a fényképeket, valamint kötelezte az érintetteket, hogy tartsák titokban a pontos lelőhelyet.

A „Smith kontra Elveszett hajó” néven futó ügynek három kimenetele lehet:

Ha a terület hajózási útvonalnak minősül, akkor Nathan Smith tulajdona a kincs.

Ha a terület a közeli farm tulajdonosáé, úgy őt illeti meg a talált pénz.

Harmadik esetben – ha minden útvonaltól távol van a roncs – Texas állam örvendezhet.

Ez a rovat számról számra egy-egy, az olvasók által feltett, lelkiekkel kapcsolatos kérdésre igyekszik választ adni.

Sokszor gyötörnek bennünket olyan kérdések, amelyekre időről időre visszatérünk: a sors hozza így, olyan szituációkat teremt, amik újra eszünkbe jutattják régi aggodalmainkat. Ezzel akarja felhívni a figyelmünket arra, hogy itt lenne az ideje válaszokat keresni rájuk, lezárni, és talán letenni őket, megszabadítva magunkat egy lelki teherrel.

A nevem Szirát, több éve foglalkozom meditációval és lelki kutatással. Megélt tapasztalataim alapján úgy érzem, hogy rendelkezem azzal a tudással, amelyet felhasználhatok, ha másoknak segítséget kell nyújtanom. Várom szeretettel kérdéseiteket!

* * *

Kedves Szirát!

Ha valamit nagy nehézségek árán érhetünk csak el, sokat kell érte küzdenünk, akkor honnan tudjuk, hogy ezen a ponton már a törekvésünk saját magunk felé irányuló erőszak?

F. Ildi

* * *

Sokat meditáltam ezen a kérdésen, mert valami okosat szerettem volna válaszolni. Azonban fel kellett ébrednem, hogy lehetetlen megválaszolni a kérdést, mert ilyen téren nincsenek határok, illetve mindenkinek más és más lesz a cél iránti nemes küzdelem és az önerőszak közötti határ. Ellenben Neked köszönhetően egy nagyon fontos dologra kellett rájönnöm. Azon gondolkodtam, hogy miért is vannak céljaink, honnan erednek, és ki tanítja nekünk azt, hogy el kell érniük őket. Azt hiszem, ha ezt sikerül megértened úgy, hogy ezek a sorok egy nap a saját belső megértésedből fognak elhangzani, akkor a problémád is eltűnik majd ezzel.

Egy egótlan újszülött viselkedését a túlélés határozza meg. Kívülről úgy látszik, hogy csak magára gondol... Ez a természetes ösztön, sír, mert éhes, mert fázik, mert valami rossz. A pillanatnak él. Nevet, mert színes az a játék, de a következő pillanatban már újra sír, aztán megint rötyörészni kezd. A gyermek, akinek már a társadalom megtanított egyet s mást, akarattal rendelkezik. Innentől kezdve a félelmei és a vágyai már megjelentek, ezek fogják meghatározni a cselekedeteit. Ha megfigyeled, egy gyermek az önfeledt játékon kívüli percekben állandóan vagy kérni fog valamit, vagy pedig félelemmel kapcsolatos érzelmeivel lesz elfoglalva. Az önfeledt játék percei aztán egyre kevesebbek, a vágyak és a félelmek egyre nagyobb teret kapnak, míg végül felnövünk, és ezt fogadjuk el a természetes rendszernek. Már szó sincsen létfenntartásról... Miért kívánod azt a szép péksüteményt, ha éppen most ebédeltél? A gazdasági rendszerünk két alappillére a vágy és a félelem, ezzel azonban már rengetegen foglalkoztak, nem szeretnék ezúttal mélyebben belemenni.

Amikor van egy célod, azt talán egy belső vágy keltette bened, de leginkább társadalmi, családi stb. elvárásoknak teszünk

vele eleget. Biztos, hogy magadnak szeretnéd bebizonyítani, hogy képes vagy rá? Mégis miért? Ha nem sikerül, akkor ez egy jó ok lesz az önutálatra (és ezzel ki jár jól, a gazdaság vagy te magad?), ha pedig igen, akkor tovább duzzad az egód, és azonnal újabb célok felé néz. (Ekkor szintén ki jár jól, magad vagy a kereskedők?) Az egót a célok éltetik. Viszont kérdezem, hová mész? Ha egyszer így is úgy is Te jársz rosszul? Jutsz valamire? Mi fog valóban változni? Ezzel nem szeretném azt mondani, hogy minden cselekedetünkkel saját magunk ellenségei vagyunk, de tény, hogy az esetek többségében, ha valóban tudatosan megvizsgálod a célodat, rájössz, hogy nem biztos, hogy valóban erre kellene az energiákat összpontosítanod.

A következő oldala ennek a kérdésnek egy picit kellemetlenebbül hangozhat, mert ma már annyira úgy gondoljuk, hogy az erkölcsi rendszer, amit a múltból örököltünk nem érint, nem befolyásol minket... Sajnos azonban túlságosan is belénk ivódott, emiatt nehéz észrevenni. Ki tanítja nekünk azt, hogy a cél, amiért megküzdünk, nem sít bennünket? A válasz egy hosszú-hosszú felsorolás, és azt lehet látni belőle, hogy a társadalom programozza be ezt nekünk. Az egyik legfőbb forrás pedig az egyház ebből a szempontból: az előző századokban mindenki abban a szent hitben élt, hogy ha a földön ezt és ezt teszi, akkor a halála után egy ún. Paradicsomba kerül, ahol minden jó. A földön minél többet szenvedsz, annál nagyobb jutalom vár rád. Ez egy üzlet. Krisztus és más megvilágosodottak arra bíztatnak bennünket, hogy szeretetben éljünk (és ez önmagunk szeretetét is jelenti), ezzel ellentétben az egyház egyik üzenete, hogy az ember gyarló, már eleve bűnösnek születik, vezeklésre van ítélve...

De nem baj, mert ha jó keresztényként élsz, a mennybe jutsz. Ez szeretetre tanít? Önmagunk értékelésére? Az én személyes véleményem az, hogy a keresztény kultúrkör (és talán persze más vallások is) táplálta belénk azt, hogy minél nagyobb szenvedéssel jár egy cél elérése, annál nagyobb lesz a jutalom.

Ezzel szemben a misztikusok azt vallják, hogyha az étellel harmóniában mozgunk, ha tetteink az Egésszel összhangban vannak, akkor egy kreatív intelligencia támogatni fog minket (érezted már, amikor a sok „véletlen” mind a Te javadat szolgálja?). Az ilyen nyelvezettől azonban az emberek java részét kirázza a hideg, és ezotériának fogják hívni. Azt gondolják majd, hogy ez csak egy másféle hit. Ha azonban az ember igyekszik tudatosan megvizsgálni a cselekedeteit, felismerni bennük, hogy mennyiben a saját útját követi, mennyiben pedig a külső körülmények (helyzetek, kultúra, nevelés stb.) befolyásolnak minket, azt nem fogják tudni semmilyen kategóriába besorolni: az a Te valódi egyéniséged megnyilvánulása. Ez az a tudatosság, amitől a civilizációnk óv miket: az egyházunk, az iskoláink, a nevelő szándékú felnőttek. Mielőtt döntesz, ülj le egy percre csendben, és vizsgáld meg ezeket a dolgokat, amiket írtam.

Szeretettel,

Szirát

Amennyiben Neked is értelmes, vagy értelmetlen kérdésed van az élet apró-cseprő dolgairól, írd meg nekem, aztán semmi dolgod nincs, minthogy várd a következő Mentrópia számot! Erre a linkre kattintva tudsz nekem üzenni:

http://ezoweb.hu/modulok/forum/forum_viewtopic.php?2395.last, vagy írd meg kérdéset a toscana10@gmail.com címre!

Fotó: Lőrincz Edina

Szerkesztőségünk új – és végre saját – otthonát februárban egy interjúval avattuk föl. Meszlényi Attila, a 21. század egyik naturalista polihisztora vendégeskedett nálunk. Új könyvének (A világvége illemtana – Túlélőkönyv) megjelenése adta az apropót üdítően mélyen-szántó beszélgetésünkhöz.

mindkét irányból látható erőfeszítések ellenére sem. Olyannyira más módszertannal és szándékkal fordulnak a világ felé, hogy ebben az alakjukban csak a tolerancia és a kettős tudat segítheti együttélésüket. A vallás az örökkévaló múltból véli hallani az igazság szózatát, a tudomány a soha el nem érhető jövőtől reméli. A vallásnak létfeltétele a hit, a tudományé viszont a kétely,

Ha az Illemkódexről nem hallott

„NATURA ARTIS MAGISTRA”

G.I.: „A természet a művészetek (és tudományok, mesterségek) tanítómestere” – miért ezt választottad jelmondatodnak?

M.A.: Mesterünktől, a természettől ma azt kellene legsürgősebben eltanulnunk, hogyan gondolkozzunk, létezzünk különféle körökben, ahol az egyes tevékenységek eredményét és melléktermékeit más élet- és munkaterületek hasznosítják, amíg a kör be nem zárul. Egyfelől az emberi életnek kellene minél zártabb köröket alkotnia, másfelől pedig a természet nagyobb rendszerébe úgy kellene illeszkednie, hogy ne fogyasszon belőle többet, mint amennyivel az megújulása közben szolgálni tud, s ne bocsásson ki mást és többet, mint amit és amennyit a természet saját működésében hasznosíthat.

G.I.: Felhívtad a figyelmemet arra, hogy régen az „art” szó nem csupán a művészeteket, hanem a tudományokat is magában foglalta. Ebből fakadóan felöltött bennem egy másik, ma már sajnos szintén meglepő „kohézió”: mit gondolsz a vallás és a tudomány kapcsolatáról?

M.A.: A manapság népszerű vélekedéssel ellentétben úgy hiszem, a vallás és tudomány viszonya nem túl harmonikus, a

s még más összeférhetlenségekről is beszélhetnénk, ha nem terelne túl messzire bennünket. Ahhoz, hogy egymással valódi összhangba kerüljenek, mind a vallás, mind a tudomány lényegének kellene megváltoznia.

G.I.: Humanista és polihisztor – e jelzők feltétlenül illenek rád. Nemcsak „A világvége illemtana” c. könyvedben leírtak miatt, hanem mert a pék szakmától kezdve a vízvezeték-szerelésen át a kőszobrászatig mindennel foglalkoztál: festéssel, grafikával, fotózással, plasztikával, zenéléssel, írással és rajzfilmrendezéssel. Mi volt előbb: a tyúk vagy a tojás?

M.A.: A polihisztornak rengeteget kell tanulnia, s ez hosszú ideig tart, jó esetben élete végéig. Vagyis elég sokára lesz belőle polihisztor. Világszemléletének kialakulásával nemigen várhat addig az ember, tehát – gondolom, másokhoz hasonlóan – én is jóval előbb vallhattam humanistának, mintsem jogom lett volna polihisztornak hinni magam.

Azt nem mondhatnám, hogy az első hozta volna magával a másodikat. Sőt, a sokoldalúság, vagy (mint remélem) látóköröm szélesedése inkább az egykori humanizmusom ellen dolgozik. Ma már inkább gyanakvást kelt bennem ez a szó, mert válságainkat bizonyos értelemben a humanizmusnak köszönhetjük. Inkább nevezném magam naturalistának.

G.I.: A humanizmus okolható a válságért?

M.A.: Igen, az emberközpontúsága miatt, de nem kizárólagosan – akár némelyik vallást is okolhatnánk –, viszont jelentős részben felelős érte.

G.I.: Nem inkább az, ami belőle kifejlődött? Mert annak idején többek között az egyház politikájának ellensúlyozására alakult ki a humanizmus.

M.A.: Mondhatjuk. A humanizmus egyik atyjának tekinthető Pico della Mirandola szép „meséje” szerint a Teremtő adománya az embernek, hogy azzá válhat, amivé szeretne – akár istenné is. A kereszténységen belül született humanizmus eredetileg tehát el tudott képzelni emberfelettit, de ez nem tartott sokáig.

G.I.: Torzszülöttje a ma burjánzó hedonizmus volna?

M.A.: Mai legáltalánosabban elterjedt világnézetünket nyugodtan nevezhetjük fogyasztói hedonizmusnak, amit valóban a humanizmus szülöttének tartok.

G.I.: Szívesebben élnél mondjuk a reneszánsz korban? Mit mentenél át onnét a 21. századba? Vannak példaképeid?

M.A.: Nem élnék sem más korban, sem más helyen. A régi korokról azonban nem maradunk le teljesen. A múltban az a nagyszerű, hogy sosem múlik el. A múlt testéből áll a jelenünk, s magunkban hordozzuk azt, milliárdnyi szétágazó szála fű-

zötten. Jelen és múlt viszonya olyan, mint a gomba föld feletti termőtestének kapcsolata a föld alatti, hatalmas kiterjedésű micéliumszövedékkel: ez ugyanaz a gomba. Ennyiben ma is a reneszánszban, a középkorban, az ókorban, az őskorban élünk, s a történelem az emlékezetünk. Mostanában sok mindennek eszünkbe kell jutnia, amit időközben elfelejtettünk. Azt hiszem, minden korszakunkban találunk felelevenítésre méltót.

Példaképeim nincsenek, legalábbis abban az értelemben, hogy egy személyt mindenben követhetnék. Más értelemben nagyon is sok van belőlük, a régmúlt időkből éppúgy, mint kortársaim, ismerőseim között. A legnagyobbak között van Diogenész vagy Marcus Aurelius, a filozófuscászár, de említhetem Buddhát is, aki azt tanácsolja, hogy nyolc tárgynál többet egyszerre sose hordjunk magunknál.

G.I.: Impozáns példák. Szerteágazó tevékenységeid között létezik fontossági sorrend? Melyik mit ad neked?

M.A.: Nehéz lenne eldöntenem, mit szeretek leginkább mindabból, amivel foglalkozom. Úgy tűnik, korszakonként mást és mást, s ezek éveket éppúgy jelenthetnek, mint hónapokat vagy napokat.

A kérdés utóbbi részére már könnyebb felelnem, ugyanis nem az a fő számomra, hogy melyik mit ad nekem, hanem hogy melyikkel mit adhatok. Ez meghatározza a fontossági sorrendet is: talán legfontosabb lenne befejeztem azt a jó néhány könyvet, amelyekhez éppoly régóta gyűlik az anyagom, mint az Illemtanhoz.

ILLEMKÓDEX

Sz.B.: Mennyi ideig készült a Túlélőkönyv?

M.A.: Az Illemtan gondolata 8-10 éve ötlött fel bennem, azóta jegyzeteim egy részét úgy fogalmazom, hogy ebben is felhasználhatóak legyenek, de korábbi feljegyzéseimből is sokat beledolgoztam. A szerkesztés főleg az anyag karcsúsítását jelentette, mert minél vékonyabb, gyorsan átolvasható kézikönyvet szerettem volna összeállítani belőle.

G.I.: Könyvedben példásan összefoglalod – de a hétköznapiakban hogyan valósítod meg a „túlélést”?

M.A.: Ügyetlenkedve. De gyakorlat teszi a mestert. Talán mondhatom, hogy hétről hétre sikerül egy s mást változtatnom rossz szokásaimon, s ha csak apróságokat is, fontos, hogy semmit ne becsüljünk le, amit magunk tehetünk.

A túlélésről érdemes megjegyezni, hogy itt nem a személyes túlélésünkről van szó. Individualizmusunk olyasfajta képeket sugall, hogy mi módon maradjunk életben egyedül a vadonban, vagy a civilizáció romjai közt. Mintha a között akarnánk választani, hogy mi magunk maradjunk-e fenn, vagy a levegő. Az ember életfeltételeinek léte a tét, s megmentése csak mindannyiunk összefogásával lehetséges.

G.I.: Világunk gyorsuló tempója, felborult időbeosztása indikálja a kulturális állapotot (pl. géppel mosunk, bolti kenyeret veszünk, nincs időnk kivárni, hogy áram nélkül száradjon meg a hajunk stb.). Hogyan alkalmazhatjuk ennek tudatában az olvasottakat?

M.A.: Egyszerű szabály mentén működtethető: ki-ki annyit tesz, amennyit tud. Mindenkinek más a gondja, ami nehezíti az átállást.

G.I.: Milyen jövőt jósolsz az elkövetkező évtizedben Magyarországnak és a világnak? Látsz-e főbb tendenciákat? Lehet-e még – és mit – tenni ellenük?

M.A.: Attól tartok, igen nehéz idők elé nézünk, nem átmenetileg, hanem egyszer s mindenkorra. Világméretben, hiszen egymásra torlódtak az országok, kontinensek. Természetesen a legkiszolgáltatottabb népek (s ez alatt nem egyszerűen szegénységet kell érteni) hamarabb érzik meg, de levegő és ivóvíz nélkül a hatalmasok sem élhetnek.

Fontos, hogy ne dugjuk a fejünket szép eszményeink homokjába. Bármily nehezünkre esik is, szembe kell néznünk azzal, hogy a létfeltételek fogyatkozása minden harcot felerősít, kontinensek, országok, érdekcsoportok és egyének közt egyaránt. Vége a boldog békeidőknek, amikor még a legirtózatosabb háborúkat is csak a kapzsiság hajtotta. Mindinkább a pusztaság létért folyik a küzdelem, s ez sokkal durvább dolog. Jó lenne átgondolni, hogyan vívhatjuk meg harcainkat anélkül, hogy közben elpusztítsunk annak maradványát is, amiért harcolunk. Vajon lehet-e úgy harcolni, hogy közben összefogunk, akár az ellenféllel is? Hátha.

Itt, az északi féltekén legfontosabb teendők: mielőbb áttérni a lehető legszerűbb életformára. Olyan értékeket keresni, amelyek pótolhatják vagy felülmúlhatják azokat az anyagi értékeket, amikről le kell mondanunk. Ha ezt önként sikerül megvalósítanunk, talán nem roppanunk össze, amikor külső körülmények kényszerítik ránk, s a feszültségek fokozódásának ütemét is lassíthatjuk vele.

G.I.: Kiknek szánod az Illemtant? Nem tartasz attól, hogy a benne lévő csupa felszólító mód riogatásnak tűnik?

M.A.: Talán szerénytelenül vagy naivan hangzik, de szó szerint mindenkinek szánom ezt a könyvet, mondjuk 12 éves kor felett. Ezért is igyekeztem a lehető legegyszerűbb nyelven fogalmazni. A jelek szerint ez nem taszítja el az értelmiséget sem; eddig három egyetemről tudok, ahol az ajánlott olvasmányok közé sorolták.

A felszólító mód többeket riaszt – még engem is –, csak hát az illemtan műfaja erről szól: tedd ezt, ne tedd azt. Attól tartok,

mai gondjaink okai közé tartozik, hogy megszoktuk: „mindent szabad”, és zsigeri ellenkezést vált ki belőlünk bármilyen korlátozás gondolata. De írok az új illem képlekenységéről, alkalmazásának rugalmasságáról is; remélem, ez enyhíti az olvasó ellenérzéseit.

Sz.B.: Lesz esetleg folytatása, vagy az egyes fejezetek kibontása?

M.A.: Lesz, ha sikerül időt szakítani rá. A létrejött kultúráról, amire itt csak rövid fejezetet szántam, külön könyvet szeretnék írni, s más készülő könyveim is kapcsolódnak a témához.

FRAKK ÉS TÁRSAI

G.I.: Mesélnél a filmstúdióban töltött időszakról?

M.A.: Űn. papírkivágásos technikával készült filmeket rendeztem, főként a Frakk mesesorozat epizódjait. Ebben a technikában az a nagyszerű, hogy nincs olyan embertelenül szakosítva, szétszabdalva, mint a rajzfilm (akkori) technológiája. A rendező maga volt egyben az operatőr és az animátor is. Tehát halhatatlanul érdekes, összetett feladat, de csak „belülnézetben”. Az esetleges külső megfigyelő mindössze annyit látott volna, hogy naphosszat állok egy félszobányi trükk-kamera asztala mellett, és papírfecniket tologatok.

Sz.B.: Sokat figyeled a madarakat és az állatokat, ahogy meg is fested-rajzolod őket. Mi a legkedvesebb foglalatosságod, melyik a kedvenc megfigyelt állatod, növényed?

M.A.: Amelyik épp a közelemben van. Szégyenletesen ellustultam, többnyire beérem azokkal az állatokkal, emberekkel, akik engem látogatnak, ritkán megyek utánuk. S mert nem vagyok válogató, parányi rovarokkal (vagy akár egy üres fallal) is jól elvagyok, ezért nincs hiányérzetem. A legtöbb ember nem is sejti, hányféle állat és növény a közvetlen szomszédja, vagy épp a lakótársa. Ezen a kőbányai lakótelepen, ahol élek, csak a madarak közül kb. 40 fajjal figyeljük egymást.

Sz.B.: Magad sütöd a kenyeredet? A pékgyakornokságból mire emlékszel – az ásitós reggeleken kívül?

M.A.: Pékkoromban valóban ki kellett tanulnom a kenyérszítés minden munkafázisát, kivéve a tészta bekeverését és dagasztását, mert az a pékisten, a dagasztópék szent kötelessége és kizárólagos előjoga volt. De persze csak az üzemi technológiát ismerhettem meg, amivel még egy nagyobb vagy más felszerelésű pékségben sem mentem volna semmire, nemhogy otthon. Nálunk a feleségem süti a kenyeret (igen jól!), és még az ő műfogásait sem ismerem.

Sz.B.: Hogyan telik a családdal egy átlagos, közösen töltött napod?

M.A.: Három fiam van, a két kisebbel élek együtt. A legidősebb az első házasságomból származik, s kétszeres nagyapává tett. Unokáim közt kiegyensúlyozott az ivararány.

Közösen töltött napjainkban az az átlagos, hogy nem töltjük közösen őket. Ki iskolába, ki egyetemre, ki a munkahelyére

megy. Utána ki barátokhoz, ki élettársához, ki a konyhába, én meg itthoni fülkémbe dolgozom, ráadásul jobbára éjszaka, hétvégén, ünnepeken is. Így – talán némely vacsorákat leszámítva – alig találkozunk. Szomorú kényszerűség, bár többnyire elég vidámak vagyunk.

G.I.: Hiszel valamiben? Félsz valamitől?

M.A.: A hit szó többértelmű. Természetesen sok mindenben hiszek. De hogy miben bízom, miben reménykedem, már fogósabb kérdés. Hiszek – mert nincs más választásom – abban, hogy az ember, az emberiség képes lehet felülemelkedni állati természetén, s ellátni azt a gondviselő feladatot, amit a hatalma rótt rá, átruházhatatlanul. Félni pedig leginkább attól félek, hogy esetleg mégsem válik erre képessé idejében.

G.I.: Mit tervezel a közeljövőben?

M.A.: Hamarosan eszem valamit. Utána pedig megnézem, mit tehetnék azért, hogy családommal együtt ismét ehessünk valamit, amikor megéhezünk, és kifizethessük az elzárhatatlan távfűtés számláját. Mivel a jelek szerint ez csak egyre több kényszerű elfoglaltság árán lehetséges, kicsi az esélye, hogy eleget dolgozhassak azon, amit a legfontosabbnak tartok, pl. készülő könyveimen. Távlati tervem, hogy megtanulok nem tervezni.

A könyv elérhető: <http://adlibrum.hu/Meszlenyi-Attila/>

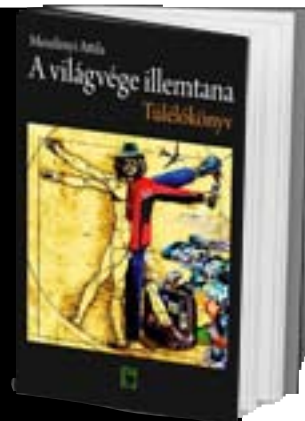
Gáspár Ildikó

Fotós és beszélgetőtárs: Szabó Borka

Meszlenyi Attila:

A világvége illemtana Túlélőkönyv

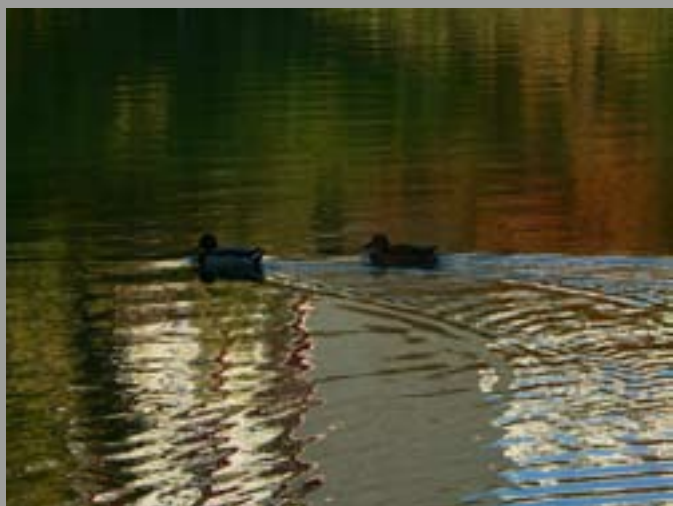
(A borítót Meszlényi Attila készítette, a könyvet 100%-os újrahasznosított papírra nyomtatták.)

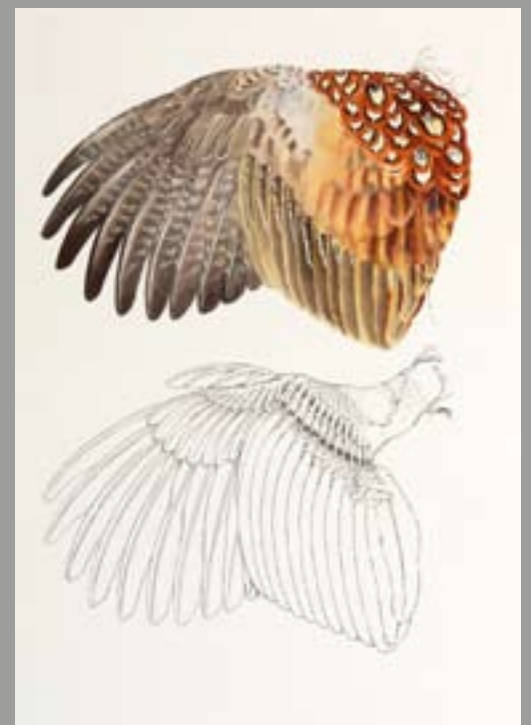

Az apokaliptikus jóslatok beteljesülését hiába várjuk – már beteljesültek. Ahogyan egyes teológusok szerint a teremtés napjai alatt évmilliókat kell értenünk, ugyanúgy a világvége sem egyperces kataklizma, nagy csinnadrattával, hanem századokig tartó folyamat, amit lassúsága folytán nem érzékelünk. Beleszülettünk, természetesnek vesszük, és szorgosan dolgozunk rajta tovább.

Akárcsak a spiritizmus szellemei vagy a filmipar zombijai, nem is tudunk róla, hogy meghaltunk. Ha mégis élni akarunk, új életet kell kezdenünk, s az nem könnyű. Az új élet új életmódot, új erkölcsöt kíván, amelynek alapja a világtakarékosság elve. Az elvvel ma már mindenki egyetért, de a gyakorlatban nem sokat számít, amíg új erkölcs, főként pedig szégyennel, közmegvetéssel sújtó illem nem épül rá.

Ez a könyv botránykönyv. Egy gond van vele: nem mások botrányos tetteiről szól, amin élvezettel felháborodhatnál, hanem a sajátjaidról.

MESZLÉNYI ATTILA RAJZAI

ΛΘΡΙΝΘΣ ΕΔΙΝΑ ΦΟΤΘΙ

ΣΑΝΘΗ
ΚΡΙΣΤΙΝΑ
ΦΟΤΘΙΑ

ΣΖΑΒΘ ΒΟΡΚΑ ΦΟΤΘΙ

A napokban olvastam egy könyvet a Nagy Piramisról. Eredendően vonzódok a titokzatos és misztikus témához, és szinte mindig felcsillan a szemem, amikor a piramisokról hallok. Igazából egy hatalmas kőgúláról van szó, aminek titkát már évszázadok, sőt évezredek óta próbálják megfejteni. Rengeteg elmélet született már arra vonatkozóan, hogyan hordták egymás tetejére a köveket ilyen nagy magasságig, és hogy egyáltalán miért volt szükség közel öt évezreddel ezelőtt, a történelem hajnalán erre az építkezésre, amikor még éppen csak felalálták az írást.

Ez a hatalmas építmény a tömegével a mai napig legyőzi az összes modern épületet. Miért kellett ezt megépíteni? Hiszen a belseje teljesen tömör, eltekintve a térfogathoz képest elhanyagolhatóan apró kamráktól. Ráadásul nemcsak egyetlen gigavállalkozásról van szó, hanem több hasonló épület is létezik. A legnagyobb és legrégebb nagy kőpiramisokat az egyiptomi negyedik dinasztia fáraóinak tulajdonítják. De számos elmélet létezik arra vonatkozóan is, hogy kik építhették a piramisokat, sőt az időbeli elhelyezésük is vitatott, hiszen sokan sokkal régebbre teszik építésük időpontját, mint azt a mai tudomány meghatározta. Civilizációnk első nagy kőépületei titokzatosak, kérdések lengik körül, és nagyon sokat foglalkoznak velük a mai napig.

Manapság, amikor az

1. rész

internet világa kezd meghatározóvá válni, és lassan azt vesszük észre, hogy tulajdonképpen minden az interneten zajlik, már minden információ könnyen elérhető. Mondom ezt egy olyan korban, amikor a válság a leggyakrabban emlegetett szó a médiában. A válság szó sokakat megrémít, sokak csak legyintenek, viszont gyanítható, hogy nem lesz még vége egy jó darabig. Burjánzanak a könyvek az apokaliptikus misztériuma körül is, amely ezúttal 2012-re teszi a világvégét. Variációk itt is vannak bőven. Vannak, akik azt mondják, természeti katasztrófa sújtja az emberiséget és elpusztul ötmilliárd ember; vannak, akik szerint a harmadik világháború van kialakulóban, márpedig tudjuk – az első kettőtől kiindulva –, hogy apróságokon pattantak ki mindig. Szelidebb hangvételű elmélkedők szerint pedig a már most is sújtó gazdasági válság több évig elhúzódik, és olyan eseményeket indít el, amelyek hatására 2012 körül az egész emberiség világszemlélete megváltozik. Egyfajta mentális átalakuláson megyünk keresztül a gazdasági és természeti válságok közepette. Egy ilyen mentális átalakulásra hatalmas szüksége lenne már az emberiségnek.

Zeus Bratis könyvében a Nagy Piramishoz fordul. Ezt a hatalmas épületet a történelem kezdetéről próbálja elemezni. A válságok és a világméretű átalakulások közepette próbál visz-

szatérni a kezdetekhez. Próbál elmenekülni a mindennapok problémáitól, és egy képzelt világban él, amely egyetlen néma tanúja a Nagy Piramis. Megszűnik a jelen. Eltűnik az idő, és a szerző – gondolataiban elmerülve – ott találja magát egy fiktív sivatag kellős közepén, ahol senki és semmi más nincs: csupán ő és a piramis. Az ősi legendák szerint a piramist az istenek tették le a sivatagba. Nem ember keze nyomát viseli. Az egész olyan egyszerű, hogy szinte ordítja: fejtsetek meg! A szerző vizsgál-gatja, ismerkedik vele. Felméri az összes paraméterét, és egyszer csak beugrik valami. Ott áll előtte az egész üzenet készen. Az egész hirtelen kibontakozik, mint egy kódolt üzenet, amihez megtalálja az ember a kulcsot. Egy idő után az ember előtt nem egy egyszerű kőgúla áll, hanem egy üzenet, amelyet tovább lehet bontatni, szinte a végtelenségig.

A Nagy Piramis egyszerűségéből fakadóan a geometria nyelvén próbál üzenni. Az arányok hordoznak magukban mondanivalót. Nem csoda hát, hogyha az építők – bárkik is legyenek – nem hagytak semmilyen feliratot a belső folyosókon vagy a kamrákban. Egy-egy ilyen otthagott kézjegy csak elvonta volna a figyelmet a lényegről. Nemcsak írást, de tárgyakat sem hagytak maguk után. Más volt a lényeg. Ez az anonimitás persze vonzotta a rejtvényfejtőket és a titkok iránt vágyakozókat, márpedig az ember egyik legerősebb érzelme a kíváncsiság. A kíváncsiság mindenkit hajt. A megfejtés utáni vágy mindenkit fel-pörget. A pi-

ramis sugározza magában a titokzatosságot. Szándékos volt az építők részéről az az igény, hogy ne lehessen megfejteni könnyen. Fontos volt, hogy nagyon sokáig izgalomban tartsa az egész emberiséget, de ez nem azt jelenti, hogy egyáltalán nincs is megfejtés. A megfejtés, úgy látszik, eljött. Zeus Bratis megismerte és megértette a piramist. Az elmélete logikus, evidens, de ugyanakkor egyszerű.

A Nagy Piramis egész egyszerűen egy világtérkép. Ez a mondat tartalmazza a könyv címét is. A piramis arányai arra engednek következtetni, hogy egy földgömböt próbáltak négyszögesíteni. A földgömbön pedig a belső járatok és kamrák határozzák meg a szélességi és hosszúsági köröket. Ezek ismeretében a földgolyón pontokat lehet meghatározni. Ha már megvannak a pontok, akkor jöhet a következő feladvány. Mitől érdekesek azok az emberek, akik ezeken a bizonyos, megjelölt pontokon élnek? Mit tudtak ők ahhoz, hogy bekerülhessenek a piramis térképére? A könyv egy nagyon érdekes és izgalmas okfejtés, amely szép lassan bontakozik ki, megismerve minden választ az eddig felmerült kérdésekre.

Azt javas-
lom, hogy semmi-
képpen ne a polcra
tegyük porosodni,
mert egyrészt úgy-
is sokan oda teszik,
másképp sokkal
többet adott – ha csak a mindennapi szóhasználatunk-
ra gondolunk akár –, mint amennyit általában tudnak
rőla.

Természetesen ma nem divat hosszú könyveket olvasni, kivéve persze, ha azt egy számos irodalmi díjjal jutalmazott kortárs-
író jegyzi. És nem divat – legalábbis szerény meglátásom szerint – antikváriumi könyvekhez nyúlni sem, kivéve, ha sehol más-
hol nem beszerezhető klasszikusról van szó, akit illik olvasni, illik ismerni, akinek a kötete illik, hogy a valós vagy virtuális
könyvespolcunkon szerepeljen.

És ha már itt tartunk, nem is feltétlenül kell elolvasni. Hogy nevezük azokat, akik így választanak maguknak olvasnivalót (szobadísz – hogy kicsit gonosz is legyenek)? Őket bizony sznoboknak nevezük, és nemcsak mi, de rengeteg más nemzet nyelvében világszerte megtalálható ez a szó.

Ezt a cseppet sem hízelgő kifejezést pedig William Makepeace Thackeray-nek köszönhetjük, aki egyébként egy egész könyvet írt róluk (*Book of Snobs* – A sznobok könyve, 1846).

A szó tulajdonképpen egy latin rövidítés, amelyet a korabeli Angliában használtak (még nem pejoratív értelemben) azokra az egyénekre, akiknek nem volt nemesi rangjuk (sine nobilitate, röv.: snob).

Thackeray-től megtudhatjuk, hogy milyen módon juthatott valaki efféle társadalmi szimbólumhoz, s hogy ez legtöbbször többet jelentett a tényleges vagyonnál. Angliában nemesnek lenni gyakorlatilag a társasági élet alapvető kelléke volt. Enélkül tetemes vagyonnal is csak sznob maradhatott bárki, akárhogy is cselekedett, viselkedésében bármennyire is utánozni próbálta a nemesi rangúakat. Thackeray-nek tulajdonítanak még rengeteg más kifejezést is, amely a mindennapjaink része, és ha például azt a kifejezést használjuk, hogy „hiúság vására”, megint egy

Thackeray-kötet magyar címét idézzük. (*Vanity Fair* – A Hiúság Vására, 1848)

Most egy kétkötetes regényét, a Pendennis történetét (*Pendennis*, 1850) ajánlom a nyájas olvasó figyelmébe, elsősorban a briliáns fordítás miatt, amely Göncz Árpádot dicséri.

Sikerül visszaadnia a kor hangulatát, és nem hagyható figyelmen kívül a temérdek közbeszúrt francia szöveg tökéletes, az olvasóval összekacsintó fordítása sem.

Ugyanúgy, ahogy Thackeray is gyakran „kiszól” a kötetből, s a maga kedves, ma már kissé körmönfontnak mondható módján felhívja becses figyelmünket egy-két apróságra, vagy rávezet minket egy-egy szituáció elképzelésére.

Az író, aki mellesleg jó barátja és egyben vetélytársa volt a kor másik nagy „bestseller-írójának”, Charles Dickensnek, elsősorban az irodalmi realizmus képviselői közt tartják számon, pedig egyáltalán nem áll tőle olyan távol a romantika, mint amennyire erről a nézetek megoszlanak.

Realistának nevezhetik vagy nevezhették, elsősorban azért, mert remekül meglátta és kifinomult cinizmussal ábrázolta a negatív emberi tulajdonságokat, sőt, gyakran a romantikus témákat is.

A Pendennis történetében varázslatosan hozza közel hoz-

zánk az egyes szereplőket, minden részletre kiterjedő jellemrajzokat kapunk tőle, s valóban, akár csak az életben, bizonyos szituációkban

együtt érzünk egy szereplővel, máskor őszintén utáljuk ugyanazt.

A főszereplő, Arthur Pendennis életét egy kamaszkori, lángoló (és természetesen halálra ítélt) szerelem kezdetétől kísérelhetjük végig, két kötetben.

Ebben rejlik talán Thackeray igazi vonzereje, a csodálatra méltó valódiságban, a cizellált humorban és a cinizmusban. A magam részéről te-

hát ugyanúgy nem tenném a romantikusok közé, ahogy a realisták közé sem.

Magánéletében kevésbé volt szerencsés, hiába származott vagyonos családból, és nőszült szerelemből (egy szegény sorsú lányt vette el), három lánya közül az utolsó meghalt, s ennek kapcsán a feleségét is elveszítette. Két lányát egymaga nevelte, s csak ez idő tájt kezdett ismert író lenni. Később azt mondta, hogy csak az bosszantotta, hogy Dickens jobban kedvelte nála az olvasóközönség.

Thackeray 1863-ban, viszonylag fiatalon, 52 éves korában halt meg a karácsonyi vacsoraasztal mellett.

Ránk maradt műveiből gazdagon árnyalt képet kapunk az 1800-as évek második felének angliai életéről. A könyveiről (a mai prompt-hatású világban) túlzás lenne azt állítani, hogy lehetetlenek, de bármikor újra felvehetőek.

Szeifert Natália

Fotók: internet

Hová tegyük Thackeray-t?

Méghozzá válsághelyzet. Válságban a gyerekkor, a család, a közoktatás, az egészségügy, a gazdaság és a környezetünk, maga a Föld is nyög alattunk.

A Föld készletei egyre csak fogynak, az édesvíz hamarosan akkora kincs lesz, amit ötven évvel ezelőtt a tudományos-fantasztikus művek is csak körülírni tudtak.

Helyzet van

Hol a kiút? Van egyáltalán?

A gyerekek olyan hamar megismerkednek a médiából a felnőttek problémáival, hogy nincs idejük gyermeki világukat ápolni; a család intézménye nem a védelmet nyújtó burok lesz, hanem megannyi részre szakadt gyűlölködő foszlánytest. Egyre kevesebbre tanítjuk a gyerekeket. Senkinek sem érdeke, hogy gondolkodásra, bölcseletre neveljük az ifjabb generációkat, és kitörjön egy újabb lázadás.

Aki nem gondolkodik, nem tudja kifejezni magát, azt az orránál fogva lehet vezetni az ígért Kánaán felé.

Egyre több hitelt veszünk fel, elzalogosítjuk mindenünket, és elveszítjük hitünket.

Mérgezzük a környezetünket és magunkat is. Ez nem most kezdődött, hanem az első gyár megépítésekor, vagy amikor az első modell legördült az autógyárban.

A szemétkupacokat már a műholdfelvételek is mutatják. A jegesmedvék miattunk lesznek kannibálok, és pusztulnak ki.

Mindezek ellenére kevesen néznek körül, gondolnak arra, mit kellene másképp csinálniuk. Húzzák a rabigát, és annyi teher szakad rájuk, hogy hazaérve nem marad idő a nevelésre, az egészség ápolására és a környezet helyreállítására.

Pedig minden egyetlen lépéssel kezdődik.

A <http://zoldek.lap.hu>-n megtalálunk összegyűjtve azokat az internetes és hazai linkeket, ahol elolvashatjuk, hogyan lehetünk zöldek, mit tehetünk a környezetünkért. Esetleg annak is utánajárhatunk, hogyan maradhatunk egészségesek. Az meg, hogy mennyire tudjuk átgondolni a családalapítást, mennyire vagyunk felelősségteljes szülők, tanárok, rajtunk múlik. Kezünkben a jövő generációja. Értékeljük, és ne ad-

juk az enyészetnek mindazt, amit ősapáink megszereztek.

Dobos Mónika

Fotó: Sántha Krisztina

Alkotói válság

A KÉPREGÉNYRAJZOLÓ ALKOTÓI VÁLSÁGTÓL SZENVEDETT. ÁLLÓ NAP CSAK A PAPIR FÖLÖTT GÖRNYEDT... EREDMÉNYTELENÜL.

A NAP VÉGÉRE IS CSAK EGYETLEN PONTOT RAJZOLT.

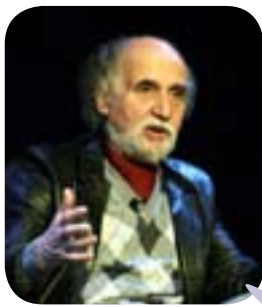
BESZKENNELTE, MEGCSERÉLTE A SZÍNEIT, ÉS LÁSS CSODÁT!

AZ ALAGÚT VÉGÉN MEJELENT A FÉNY!

Valaha szerettem Kecskemétet...

Ma már rajongok érte!

Oda menni mindig ünnep számomra. A város gyönyörű, hangulata, pezsgése magával ragadja az átutazót is. Az emberek kedvesek, segítőkészek, szóra kaphatók. Patinás épületeit, te-reit belengi nagyjaink emléke, és a hétköznapokat, a monotonitást ünneppé tevő – élő katalizátorként működő – kulturális életének jó híre túllépi a megyehatárt.

Rajongásom kezdete fiatal felnőttkorom idejére esett. Vándortáborozó alsósokkal jártam ott először, és megnéztem mindent, amit lehetett. Később baráti szálakkal is bővültek lehetőségeim, és okaim, hogy felkeressem ezt a gyönyörű várost. Ott él Angyalka, író-költő barátom, és hajdani kedvenc karvezetóm, Smuta Attila, aki időközben a Kodály Intézet tanárából a Kecskeméti Főiskola Művészeti Intézet igazgatójává nőtte ki magát.

A Katona József Színház egyik vezető színésze, Sirkó László – középiskolás éveim talán legjobb barátja – nem is tudja, hogy számos előadáson tapsoltam vörösre a tenyeremet kiváló játékát értékelve.

Persze mindezek a személyes kapcsolatok csak kedvcsináló, érdeklődést felkeltő okként szerepelnek a Duna-Tisza-közén fekvő Kecskemét iránti – meg nem szűnő – rajongásom kialakulásában.

Színháza a város egyik legszebb épületében található. Olyan, mint egy ékszerdoboz. Csillogó pompa és elegancia finom keveréke.

Hangulata, varázsa, akit egyszer megérintett, az többé nem felejt. Vágyik rá, hogy újból ott ülhessen a nézőtérén.

Igazgatója a kiváló színész-rendező, Cseke Péter, hibátlan ízléssel állítja össze a repertoárt. Színészei között akadnak országsszerte ismert sztárok, és vannak kevésbé ismert, de rendkívül tehetséges művészek is. Sógótól az igazgatóig mindegyik profi a maga területén.

Nos, barátainkkal ennek az intézménynek a Kamaraszínházába készültünk tegnap, a nagy visszatérő, Sándor György fellépésére.

Hogy ki ő valójában?

Nehéz lenne összefoglalni, mert korosztályonként mást és mást jelent személye. Számomra a nyolcvanas évek ragyogó humorú csillagát, a kiismerhetetlen, kiszámíthatatlan, és a kategóriákba besorolhatatlan előadóművészt jelenti.

Egy embert, aki olykor profétának tűnő megszállottként, eszelős szemmel megmondja a jövőt, máskor viszont csillogó, huncut szemű, pajkos koboldként varázsol el színes egyéniségével, kedves lényével.

A korosztályomból nyilván sokan emlékeznek bolondos utcai megjelenéseire, amit a televízió jóvoltából mi is láthattunk. Felejthetetlen percekét okozott az eltévedt turista szerepében, amint egy Burda-szabásmintát térképként használva, segítséget kért az utca emberétől.

Ugyancsak parádés volt alakítása az Eiffel tornyot kereső és a Lánchídra felmenőktől hídpénzt szedő szerepében is.

Aztán egyszer csak eltűnt évekre.

Sándor György estje Keresek egy embert!

És most felbukkant a Semmittudás Egyetemének professzoraként, közénk hozva azt, amihez rajta kívül csak nagyon kevesen értenek, az asszociációkra épülő abszurd humor intellektuális, kifinomult műfaját.

A nézőtér zsúfolásig megtelt. A színház igazgatójának már csak egy pótszék jutott, de ez a kis kényelmetlenség láthatóan nem zavarta, örült a nagy érdeklődésnek.

Mert Sándor Györgyöt látni kell, és hallani! Élőben, két lépésre egymástól, ahogy nekem volt szerencsém hallgatni őt.

Kijött közénk, ott hagyva a színpadon megteremtett katedra biztonságát, és bele a képünkbe, a szemünkbe kiáltotta, súgta, énekelt, sóvárogta, hogy: „Keresek egy embert!”

Mi pedig, feszült figyelemmel hallgattuk, a nevetéssel és tapsal megszakított poénokat, szörfüzereket, kérdéseket, és következtetéseket.

Az első rész vidámsága velünk maradt a szünetben, és vártuk a beigért folytatást.

És nem csalódtunk!

Vagy mégis? A kacagás mossa szelídült, és a zárómondat köz-

ben már könnypárás szemmel néztem a szemébe... A levegőben ott maradt egy felkiáltójel, ami még ma is tovább jelez, felidézve a megismételhetetlen...

Bennem pedig – és mindazokban, akik részesei lehettek az utolsó percben bekövetkező katarzishoz – kiteljesedett a hála érzése.

Mert mi is történt? Semmi, és minden.

Egy ember – aki látni szeretne volna a közönség szemét, és ezért fényt kért a nézőtérre is –, fényt hozott, fényt adott magából!

Szóval, gesztussal, karizmatikus kisugárzásával, minden porcikájával segíti a megértést. Kiáll az értékek mellett, harcol a hülyeség, a gonoszság és a butaság ellen, és hirdeti a legfontosabb emberi tulajdonságokat (amelyekkel át- és túlélhető minden baj!), a hitet, a jóságot és a szeretetet.

Játszik... És közben mindvégig őszinte. Nevet önmagán, és mi vele együtt nevetünk, kinevetve egymás, és saját gyalogságainkat, gyengeségeinket is.

Ő pedig a katarzist követő hosszú csend után meghajol, és elmegy.

Mert dolga van... Járja műsorával, a Semmittudás egyetemével az országot, és keresi az embert, akit egy-egy ilyen estén, mint amilyen a tegnapi is volt, olykor megtalál.

„Mert a semmit, ha bátran csinálja az ember: az már valami!

Mert mindenki más valamit tud.

Viszont azt is tudják, milyen messze vannak a tökéletestől.

És ettől a valami is bizonytalanná válik.

Semmivé lesz.

Én viszont a semmit jobban csinálom, mint a többiek, valamivel.

Mert ők ebbe csak visszazuhanhatnak, én pedig benne vagyok.”

(Sándor György: Hogyan lettem humoralista?)

Sági Erzsébet
Fotó: internet

Az alábbi két file a múltból idézi vissza két – mosolygató és – tanulságos játékát.

Sándor György előadása a 2008 szilveszteri kabaréban

Sándor György egy **Burda szabásmintával mászkál** a budapesti utcán, mondván, hogy eltévedt

Itt a válságkezelés ideje a konyhában: ha elfogyott a kenyérpénz, de van otthon liszt, só, cukor és porélesztő, viszont nincs se kemence, se mágikus kenyérsütőgép – higgye el, kedves Olvasó, akkor is túl lehet élni akár még az argentin dzsungelben! (Hogy ez a celebeknek miért nem jutott eszükbe? Hát így jártak!) Másfél éve indult világhódító útjára – ki gondolta volna – Amerikából, egy new york-i pékség sütődéjéből a „DNK”, azaz a Dagasztás Nélküli Kenyér.

– ki gondolta volna – Amerikából, egy new york-i pékség sütődéjéből a „DNK”, azaz a Dagasztás Nélküli Kenyér.

Kenyeret cirkusz nélkül!

Nincs finomabb a saját kenyéرنél! Ami mellette szól: sokkal olcsóbb, egyszerű elkészíteni, az van benne, amit beleteszünk, ó, és a lakásban szétáradó illat... (Na jó, tény, hogy ennél gyorsabban már csak úgy lehet kenyeret sütni, hogy leugrunk egy vekniért a boltba... De bátran írhatom, a dagasztás nélküli kenyérnek a nyomába sem érhet a pékipar!) Miért ne sütnénk otthon, főleg, ha tudjuk, hogy mindössze két tálát és maximum három kanalat „koszolóunk” össze vele?

Ez a különös nevű, ám annál egyszerűbb „pékészeti termék” mára már annyiféle formában létezik, ahány nép átvette – úgy is hívhatnánk, hogy ez az ezredév emberének kenye-re. A 12 órás kelesztésű fajtától a másfélórásig (!), az egybe-bucitól a zsömléig, bagettig, kalácsig minden formában szereti a jónép. Hogy mi a titka? Gyorsan és könnyen elkészíthető, izzadtság nélkül, a legkevesebb munkával és legrövidebb idő alatt, de mégis az igazi, békebeli kenyerek ízét, illatát idézi fel az eredmény.

Ideális konyha-, idő- és szakácstudás szűkében szenvedő kollégistáknak, mindennapi tennivalókkal telehalmazott háziasszonyoknak, egyedül élő és -álló menedzsereknek vagy csak kísérletező kedvű, „a boltira” ráunt embereknek egyaránt.

Az eredeti „DNK” fedeles vaslábosban sül, de mivel sok háztartásban nincs ilyesmi, megteszi helyette egy edzett üvegből vagy cserépből készült sütőedény, esetleg egyszerű sütőlemez vagy tepsi is. Ha valakinek végképp nincs miben sütnie, akkor akár konzervdobozban is elkészítheti ezt az izletes finomságot.

Ha se jénai, se sütőlap, akkor süthetjük konzervdobozban is kedvenc kenyérünket. Csak sütés előtt kenjük ki vékonyan olajjal és vegyük le a papírborítást. :)

YouTube-videók

Az autentikus No-Knead Bread-verzió, ahogy az amerikai feltaláló pék és a Minimalista készíti – ez 12 órás kelesztést igényel

DNK-videó: tényleg csak tíz perc munka!

A dagasztás nélküli bagett, szintén egy profitól, nem könnyű elkészíteni, mivel a tészta a sok tapogatástól összeeshet

A leggyorsabb változat a Másfél órás buci, ahogy Borka készíti

Hozzávalók:

75 deka liszt (bármilyen, a fontos, hogy legalább egyharmada BL-55 sima búza finomliszt legyen), 1 evőkanál cukor/méz, 2,5 teáskanál só, 1 evőkanál porélesztő, 6 deci víz (vagy 5 deci víz és 1 deci tej)

Továbbá egy nagyméretű keverőtál, egy evő- és egy teáskanál, egy lapos fakanál, konyharuha, egy legalább 3, de inkább 5 literes fedeles jénai edény (ha nincs fedele, akkor alufólia; ha jénai sincs, akkor sima sütőlap is jó), némi zsiradék, egy tepsi víz és a sütő.

Elkészítése:

A száraz hozzávalókat puszta kézzel elkeverjük a nagy keverőtálban, ami fontos, hogy nagy legyen, mivel a massa később igencsak meg fog nőni. A vizet – illetve ha tejjel és mézzel készítjük, akkor a nedves hozzávalókat – ezután adjuk hozzá. Gyors ujjmozdulatokkal egyszerűen addig keverjük a tésztát,

amíg egyenletesen össze nem áll egy csomós, ragacos masszává (ez gyakorlatlan kezűeknek sem tart tovább egy percnél). Ekkor mossunk kezet, takarjuk le a tálát konyharuhával, majd tegyük be a sütőbe, és hagyjuk kelni bent másfél órát. Amikor letelt az idő, akkor egy duplájára nőtt, buborékos, szálasan húzódo anyagot kapunk, olyan, mint a túlkelt tészta. Lapos fakanállal a tálba nyúlunk be a széleknél, és hajtogassunk rá a közepe felé körbe-körbe, majd letakarva tegyük félre valahová a konyhában, ahol nincs huzat, és később meg is találjuk. :) Amíg pihen, van időnk betenni egy tepsi vizet a sütő aljára, a zsiradékkal kikent fedeles jénait vagy sütőlemezt betolni fölé, és begyújtani vagy -kapcsolni a „21. századi kemencét”: fajtától függően 5-10 perc, míg bemelegszik.

Ha a sütő forró, edényfogó kesztyűvel nyúlunk be, vegyük ki a szintén tűzforró edényt vagy sütőlemezt, és a félretett keverőtál tartalmát (szóval még előtte keressük meg!) a lapos fakanállal óvatosan kotorjuk bele. Ha kész, betolhatjuk, és 20-30 percig fedéllel, teljes lángon vagy 200 fokon, majd szintén 20-30 percig fedél nélkül, takaréklángon vagy 170 fokon süssük. (Kinek milyen a sütője.) Ha nem vagyunk biztosak a dolgunkban, néha nézzünk rá, a gőzölgő vizet pótoljuk, ha szükséges, és túpróbával ellenőrizzük a tészta állagát. Erre egy fogpiszkáló is tökéletes: akkor jó, ha bele-szúrjuk, majd kihúzzuk, és nem marad massa a piszkán. A végeredmény magáért beszél: a jénaiból egy hasadt tejű, kerek, vörösképi cipő – a sütőlemezről egy kicsit laposabb, de ugyanolyan finom kenyérke – fog ránkmosolyogni. Bort rítjuk ki egy grillrácsra, és várjuk meg, míg meghűl, mert forrón nagyon nehéz szeletelni, akárcsak a többi kenyeret. Ha kihűlt, jókedvünkben meg is kopogtathatjuk – úgy kong, mint az érett dinnye. De ne kalandozzunk el, hiszen ez kenyér! :) Egy szó, mint száz: jó évtágyat kívánunk hozzá!

Még több dagasztás nélküli pékáru

Latsia new york-i receptje leírva magyarul

Ugyanez, csak magyarosabban

Norbista háziasszony, az ori-dzsináld magad

Mademoiselle, a másfélórás magyar úttörő

Rozsliszttel készült

Kisebb méretben

Mazsolás kalács dagasztás nélkül

Kedves Marie Antoinette...

A szerző cikke a témában a Mindmegettén

Szabó Borka

Fotók: Szabó Borka

Válság idejére

Eljött a héjában sült krumplik ideje, amit lehet enni vajjal, hagymával, paprikás olajjal, szalonnával. A hús egyre csak drágul, ám a máj olcsó. Így előállíthatunk finom ételleket. Ám ha valami egészségesre és táplálóra vágyunk, a legjobb, ha répát, káposztát eszünk, és hozzá valami könnyű húst grillezünk. Ha sikerül megtalálni a legolcsóbb forrásokat, vagy netán mi termeljük az asztalra valót, megsúghatjuk a válságos idöket.

Héjában sült krumpli

A krumplit jól megmossuk, megszárítjuk, majd egy rétegben elrendezzük egy nagy tepsin.

Forró sütőben kb. 30-40 percig sütjük (a sütési idő a krumplik méretétől függ – célszerű közel azonos méretűekből csinálni, hogy egyszerre legyen kész). Közben időnként a tepsit rázogatásával megforgatjuk. A megsült krumplit egy fazékba öntjük, és lefedve állni hagyjuk.

Ha hűlt egy kicsit, lehúzzuk a héját.

Pirított csirkemáj

Hozzávalók: csirkemáj, grill fűszer, hagyma, olívaolaj, csipetnyi só (paprika, cukorborsó, zöldségek)

A megtisztított, megmosott és kisebb darabokra vágott májat megszórom egy csipetnyi grillfűszerrel. Ezt 5-10 percig állni hagyom. A hagymát karikára szelem. Majd a hagymát és a májat az olajon együtt pirítani kezdem. Hozzáadhatok paprikát vagy gombát, ha éppen akad a közelben. Végül megsózzuk, majd hozzáadhatjuk a kukoricát, cukorborsót és egyéb zöldségeket.

Jó étvágyat kívánok!

Dobos Mónika

Fotó: internet

AD LIBRUM KIADÓ KÖNYVEK KÍVÁNSÁGRA

Kreativitás és közösség

Eljött az alkotó emberek, a civil társadalom és a szakmai csoportok ideje. A megfizethető árú saját kiadás minden bizonynyal felkelti a kreatív emberek, életmódközösségek, és a szakmai csoportok érdeklődését. Az alkotó emberek nem kell, hogy az íróasztalfióknak írjanak vagy csak fontolgassák ötleteiket. Megvalósíthatják és kiadhatják, amit alkotnak, legyen az útikönyv, szakácskönyv, szakdolgozat, regény, verseskötet, életvezetési tanácsok, emlékirat vagy családtörténet.

A tudományos életben dolgozó szakemberek és intézetek rengeteg kutatási jelentést készítenek, amelyek gyakran nem jutnak túl a közvetlen kollégák szűk körén. Számukra is nyitva állnak az új lehetőségek: intézeti könyvek, szakfolyóiratok, kutatási összefoglalók, módszertanok, disszertációk vagy konferenciák anyagai.

A cégek számára is új lehetőségeket kínálunk: termékleírások, tevékenységi beszámolók, oktatási vagy tréning segéd-eszközök és cégtörténetek.

Szeretnénk hozzájárulni a kisközösségek formálódásához, a közművelődés demokratizálásához, a környezetvédelemhez és a szabad szoftverek fejlődéséhez. Az Ad Librum mint vállalkozás több alapelve támaszkodik. Üzleti modellje a long tail (hosszú fark) népszerű közgazdasági elmélet alapján a könyvkiadás eddig kellően ki nem szolgált szegmensére irányul: azokra a kiadványokra, amelyek kisebb szakmai vagy életmódbeli közösségek számára fontosak.

Elérhetőségeink

AD LIBRUM KFT.

1107 Budapest, Mázsza tér 2-6.
Porta Irodaház, 517-518-as szoba

Ügyfélfogadás:
hétfő-péntek 9 és 13 óra között
(előzetes egyeztetés alapján)

Tel.: (06-1) 814-2590 vagy
(06-20) 253-1723

E-mail: gaspar.ildiko@adlibrum.hu

Web: <http://adlibrum.hu>

ÍZELÍTŐ LEGÚJABB KÖNYVEINKBŐL

ÉLETRAJZ

Gáthy Vera:
**Egy dinoszaurusz (nőstény)
történetei**

Gáthy Vera 1941-ben született Budapesten. Szociológus, fordító, az újkori India történelmének és társadalmának kutatója, a történelem szerelmese.

Elbeszéléseiben rokonairól, magyar és a világ különböző tájairól származó barátairól ír, akik fontos szerepet játszottak az életében. Beszámol néhány különös élményéről, és időről időre szót ejt Indiáról is.

Kis csoportba szedte össze találkozásait az indiai állatvilággal. Hosszúnak nevezhető pályája során szerzett tapasztalatai alapján szól az öregedésről, a barátságról, a mai élet visszasságairól, bosszúságainkról, és arról, hogy minden tettünk, szavunk és gondolatunk a történelemben gyökerezik. Egyik-másik szereplőjének megrázó története egyedülálló, mások élete pedig olyan volt, mint bárkinek, aki a Kárpát-medencében született és vagy ott maradt, vagy elszármazott. Nincs bennük semmi különös, éppen csak olyanok, mint mi magunk, mint bárkinek a felmenői, hozzátartozói, sorsukban felismerhető a küszködő, vergődő, de tisztességgel vállalt, mégis egyedi és megismételhetetlen élet a magyar történelem eseménytelenek aligha tekinthető huszadik századában.

POLITIKAI KRIMI

Gáti Vilmos: Fedésben – A terroristák nyomában

Magyarország nem szerepel az al-Kaida közvetlen célpontjai között, de a fordulatos alvilági konfliktus váratlan következményeként tesz szert a magyar szolgálat kulcsszerepre a történetben.

A több szálon futó cselekmény bonyolítása teremt alkalmat a magyar katonai hírszerzés eddig a nyilvánosság előtt nem, vagy csak nagyon kevésbé ismert tevékenységének, jelenjének és valamelyest múltjának felvillantására.

A katonai titkosszolgálat működésének hétköznapi módszereit is megismeri az olvasó annyira, amennyire ezek a valaha féltékenyen őrzött titkos módszerek a nemzetközi hírszerzés és elhárítás közös fegyvertárát képezik manapság már.

MEGREDELHETŐK AZ ELÉRHETŐSÉGEINKBEN LEÍRT
E-MAIL-CÍMEN VAGY TELEFONSZÁMOKON.

KALANDREGÉNY

Nácsa János: A Csontváry-kód, avagy nem esik messze a macska a fájától

Zseni vagy őrült? Csontváry Kosztka Tivadarral kapcsolatban nehéz ezt a kérdést megválaszolni, de talán kiegyezhetünk döntetlenben. Röpiratai, újságcikkei, valamint az önéletrajza legalább olyan rejtélyes, mint bármelyik festménye. Önmagát Raffaellónál sokkal többre tartotta, és volt annyira talányos, hogy Leonardo is elbújhatna mögötte Mona Lisától, Utolsó vacsorától, Sion-rendestől együtt.

Ez a szatirikus krimi észbontó szituációkba kergeti hőseit, és zseniálisan tárja fel Csontváry titkait. Kiderül, hogy a festő pécsi kiállítását olyanok is látogatják, akik nemcsak a művészetében szeretnének gyönyörködni. Sötét céljaik megvalósítása érdekében nem riadnak vissza a képhamisítástól, az emberrablástól, valamint a gyilkosságtól sem. Ahogy a botcsinálta magánnyomozó egyre jobban belegabalyodik a szövevényes ügybe, úgy válik nyilvánvalóvá számára, hogy nem csupán néhány vagyont érő festmény tulajdonjoga a tét. Mindezek tetejébe még maga a mester is tiszteletet teszi a helyszínen, segítve saját kódja megfejtését.

2.490,-

NOVELLA

Dr. Sárly Gyula: Üres helyek tróféái

Az „Üres helyek tróféái” című könyvet talán a magyar vadászirodalom megújításának kísérleteként is jellemezhetném. Sok-sok évtized folyóirataiban olvasható elbeszélések és a könyvpiacon fellelhető vadászszervezők műveinek olvasása után alakult ki bennem az a meggyőződés, ellaposodás fenyegeti ezt a témát. Egyrészt csupa hurrá kimentem és a nagy kant meglőttem, miután hetekig űztem, kerestem. Másrészt kétségbeejtő fogalmazások végigkínálódása után félretett elbeszélések mondatják, hogy minden sületlenség megjelenhet. Ezek egyetlen célja az önfényezés. (E kiváló megfogalmazását e jelenségnek Csekő Sándor barátomtól tanultam.) Nincs kellő szigorú szakmai és kellő felkészültségű irodalmi kritikus munka. Ezért néhány hagyományos elbeszélést, néhány vadászati tárgyú esszét, vadászattal összefüggő etikai gondolatsort, esztétikai meglátást igyekeztem becsempészni kifejezetten vadászati elbeszélésekbe. Úgy, hogy vér is folyjék. Azután travesztáltam egy jó barátom megtörtént kalandjait, jóváhagyásával, hogy a bársonyi vidámságot jelen idejű kerekében is láttassam.

2.990,-

SCI-FI

Avira Bloemfontein: Megpecsételt sorsok

3.490,-

„Miért irányítana olyan kutatásokat, amelyeknek az eredményeit nem viheti ki a nagyvilágba?! Nem látod, mi a végső célja ennek az egésznek? Idáig a disznó xenográfokkal küzdött mindenki. Amit mi csinálunk, ha beválik az elképzelés, forradalmasítja az egész szervátültetést. Nem lesz semmilyen beépülési gond. Mert nincs szervméretbeli különbség, vagy legalábbis csekély, nincs kilökődési veszély, és minimálisra csökken a várakozási idő.

– Hát ez az! Óriási a tét! Itt most nem lehet hibázni! Lily Preston éppen ezért semmit nem bíz a véletlenre... Ugyan, Max! Ne gyere nekem azzal, hogy őt nem vakíthatja el egy őrült ötlet megvalósításának a lehetősége!”

* * *

Egy rejtélyes múltú fiatal újságíró, aki megpróbálja elfogadni vőlegénye váratlan halálát, rájön, hogy egy helyi kórházban a szervátültetésekhez olyan génmanipulált szerveket használnak fel, amelyeket illegálisan előállított humán klónokból nyer egy Indonéziában működő kutatóintézet. Vajon a cél mindig szentesíti az eszközt?

EGÉSZSÉG

Dr. Szabó Erika: Házi tünetmagyarázó – Fejfájás, hasi fájdalom, láz, lapozza fel, mi okozhatja

Tüneteket, szervezetünk jelzéseit minden nap tapasztaljuk valamilyen formában. A tünetek, bár sok esetben kellemetlenek, nagyon fontos információk szervezetünk működéséről. A fájdalom különböző testrészekben, izgatottság, kézremezés, étvágytalanság, memóriazavarok, zsibbadás, emésztési zavarok, ájulásérzés, szaglás, ízérzet csökkenése, mind fontos jelzések, amikkel a szervezet tudunkra adja, hogy valamilyen szervi vagy működési hiba történt. Mivel a betegség meghatározása nem egyszerű a tünetekből, kezdő nővér koromban elkezdtem egy gyorsan átlátható diagnosztikai szerszám összeállítását, amit az egyetemi évek során bővítettem, és most megosztok önnel.

2.490,-

Anyagi válság! És a magatartási?

Másról sem olvasunk naponta, mint A válságról. Ott van az újságokban, a rádióban, a híradóban, szóval mindenhol. Mindenki tudni véli, mikor érkezik a mélypont, meddig tart, milyen következményei lesznek, kit, mit hogyan érint. Az anyagi válság mégsem jelenti azt, hogy az emberek viselkedése totálisan érthetlenné és minősíthetlenné váljon. Mire gondolok? Például az utazókra.

Az szóra sem érdemes, hogy két héttel ezelőtt eltört valami sín, valahol az állatkertnél, s ezért a vonatok (legalábbis a Budapest-Lajosmizse vonalon) több mint 100 percet késtek. Előfordul. A robotbemondó folyamatosan ismételte, hogy „3 perc múlva indul a tizenhatodik vágányról, kérjük, szálljanak fel a vonatra”. Szíves örömet, csakhogy a fent említett vágányon nemhogy vonat, még talicska sem állt! Az sem fontos, hogy (állítólag) tájékoztatták az utasokat, igaz, jómagam kusza motyogáson kívül semmit sem értettem a hangosbemondó szövegéből, tehát valószínűleg siketülök. Nem vagyok elveszett emberke, elindultam információt szerezni. Balga gyermekremény, ugyanis a Nyugati pályaudvari információs iroda 18 óra után már nem üzemel. Ez sem jelent gondot, megyünk az ügyeletes tiszthez. Nem balhézni akartam, csak megtudni, érdemes-e várnom a vonatra, vagy oldjam meg máshogy? A válasz természetesen, mint mindig: „nem tudom”! Nem az volt a gond, hogy nem tudta, hanem az ingerült hangsúly, amivel kioktatott a kedves szolgálatos, miszerint ha nem érkezik meg egy vonat, akkor az nem is fog elindulni. Őszintén, nem tudtam (soha nem dolgoztam még a vasútnál), de nem is érdekelt. Ismételt kérdésemre, hogy lesz-e vonat később, ugyanazt a választ kaptam: „ha nem jön be, ki sem fog menni”. Beláttam, hogy felesleges őt faggatnom, közel áll az ordításhoz és a teljes kiboruláshoz, így visszaváltottam a jegyemet. Hogy elindult-e végül a vonat, nem tudom, ugyanis galád és gyáva módon feladtam a várakozást, s elindultam busszal.

Egyszeri eset, gondolnánk, s nekem tényleg az volt! Kitartó emberke lévén azért sem adtam fel a reményt, hogy megtudjam, milyen is ez a vonat, amelyik Budapest-Lajosmizse szakaszon közlekedik. Megtudtam, bár még mindig nem volt benne köszönet!

Második próbálkozásra ugyanis (két héttel később) sikerült feljutnom rá. Megint pontatlan volt, késett! Nem kell meglepődni (az utasok szerint ez megszokott), hiába áll a szerelvény a kellő vágányon, indulás előtt 10 perccel kitolják (jééé, tényleg!!!), hogy aztán bejelentsék a 10 perces késést (amit hallásom javulásának köszönhetően most érdekes módon megértettem), majd visszatolják, hogy 3-4 perc múlva elinduljon. (Nem lenne egyszerűbb későbbre tenni az indulási időt? Igaz, még mindig nem értek a vasúthoz.) Visszaállt a vonat, rohamozzuk meg, s gyorsan kapkodva kapaszkodjunk fel rá, mert ugyan hiába voltunk ott fél órával indulás előtt, esélytelen normálisan felszállni! Ha fél órával korábban felszállsz, előfordul, hogy az utolsó percben a „hangosmotyogón” valaki besuttogja, hogy másik vonat indul ebbe az irányba, másik vágányról, át kell szállni. S akkor rohanni kell. Ezért inkább mindenki az utolsó percig vár a felszállással.

A koszról, a bűzről, a falfirkákról (ami jelen történetben ablakfírka), nem is érdemes beszélnünk! Bár, őszinte leszek,

azon mélyen elgondolkodtam, hogy miért érdemelnek az utasok az ezen az útvonalon sokkal rosszabb körülményeket, mint pl. a Vác vagy Göd, vagy

„akárhova-felé” indulók. Azok alapján, amit láttam, a 16. vágányról induló szerelvény a legkoszosabb és a legigénytelenebb! Valószínűleg az ezen utazók pénze kevesebbet ér.

De nem agyalok tovább, hurrá, utazunk, mégis csak megoldható, örvendeztem magamban. Az utastársakkal mosolyogva beszélgettünk, előbb az utazási körülményekről, aztán a tolvajokról, miegymásról. Sajnos hamar arcunkra fagyott a mosoly, az egyik utas ugyanis minden átmenet nélkül pofozni kezdte a másikat. Látszott rajta, hogy zaklatott, fel-alá járkált, csapkodta az ajtókat, mindenkit szúrósan végigmért. Majd minden átmenet után felfofozott egy másik utast. Döbönt néma csend, senki nem értett semmit. Igyekeztünk nem rá és nem egymásra nézni. Megdöbbenő volt, hogy senki nem szólt bele, senki nem próbálta megvédeni a másikat! Lelki terror még jó pár kilométeren keresztül. Ki az, aki ilyenkor megvédhet egy védtelen utast? Senki. A szolgálatos jegyellenőr egy körülbelül 160 cm magas, vékony nő. Hogyan tudna szembeszállni egy 50-es, jó erőben lévő, 180 cm magas, látszólag idegbeteg emberrel?

Az „utas” még tombolt egy keveset, lehúzta az ablakokat (úgy felejtette), becsapkodta még párszor az ajtókat, majd átvonult a fülkén. Amikor kissé fellelegezve leszálltam, láttam, hogy az utolsó fülkében áll, s idegesen bámul kifelé az ablakon. Körözött személy, vagy csak bezárták az intézetet, ahol eddig kezelték? Örök rejtély marad.

Megtudtam hát, milyen is ez a járat: koszos, bűdös, színes és veszélyes. S mindennap ugyanilyen. A kifizetett pénzemért talán nem ezt vártam.

De nem csak itt nem azt kapom, amire számítok. Lássuk csak a BKV járatait. Itt (most) kivételesen nem a szolgáltatóval van a gond, hanem az utazókkal. A legjobb az, hogy egyeseknek külön metró jár. Különben miért rohannának lefelé a mozgólépcsőn, tolakodva, lökdösődve, hogy végül találkozzunk a peronon? A „helyátadás” szó keveseknek ismerős. Idősebbeknek, terhes nőknek általában a nők adják át a helyüket, míg a férfiak szemüket becsukva zenét hallgatnak, vagy kitartóan bámulnak valami repedést a szerelvény oldalán.

A leszállás sem egy leányálmom. Sajnos nagyon sok az olyan utas, aki az ajtóban posztol (hiába utazik több megállót), s onnan még tankkal sem lehetne kimozdítani. Kerüld csak ki, ha le akarsz szállni. De hogy igaziból egy kalandtúrán érezd magad, jön még segítség. Miközben sokan próbálnak kijutni a szerelvényből, mindig akad egy-két utas, aki attól fél, hogy lemarad, így kézzel-lábbal igyekszik befelé.

Nagy tehát a válság. Ha máshol nem, az emberek lelkében és elméjében. Egyszerűen érthetetlen, hogy a sok gond mellett még egymást is feleslegesen bosszantjuk, gyűrjük, préseljük, terrorizáljuk nap mint nap. Kosz, bűz, idegbetegség és zéró tolerancia. Sajnos most ez a trendi!

Angi Orsolya Beáta
Fotó: Sántha Krisztina

A pillanatról

„Mindig tudd: a dolgok egyszer történnek meg veled. A legértékesebb idő a pillanat, amelyben élsz.” (Tatiosz)

Minden pillanat, amit megélünk, többé soha vissza nem hozható véglegesség.

Nem változtathatjuk meg, nem mehetünk vissza a kályhához, mint a tánciskolában, és nem írhatjuk felül, mert már megtörtént.

A tervezés időszakában lehetnek alternatívák különböző helyzetek megoldására, de a jelen – ami a következő pillanatban már a múlt – örök marad.

Tudatában vagyunk-e ennek akkor, amikor jót teszünk? És amikor rosszat?

Tudjuk-e, hogy sokszor elég lenne egy gyógyító jó szó, egy mosoly vagy biztató ölelés ahhoz, hogy a földön fekvő képes legyen feltápáskodni?

Megadjuk a másik embernek ezt a segítséget? Vagy: csak azért sem? Szenvedjen csak, vágyakozzon, könyörögjön, mi megyünk bulldózerként előre, hulljon a férgese!

Hogy miért nem segítünk? Mert ha megállunk, és segítünk, akkor lemaradunk valamiről.

Mert elszalad a pillanat a lehetőséggel együtt...

A lehetőséggel, ami lehet, hogy nem is lett volna a miénk.

Kevés ember képes rá, hogy élvezze és megélje a pillanatot. A legtöbbször folyton a múlton rágódik, miközben a jelent elszalasztja. A jelent, ami holnap már a múltat jelenti... Amin majd lehet ismét rágódni, hogy nélkülünk múlt el...

A másik végletet azok alkotják, akiknek semmi sem elég jó, mindig máshová vágnak, mást csinálni és másokkal lenni. A jelenüket degradálják, de álmaik sohasem valósulnak meg, mert amikor megkapják tálcán a mai álmokat, akkor már egészen mást szeretnének megélni vagy birtokolni.

Van egy fiatal barátom. Nagyon okos, és pizszokul jóképű. Tehetséges, sikeres és végtelenül szerény, csodálatos ember.

Nem tervez, és nem tekint vissza. Él.

És örül minden pillanatnak, találkozásnak és lehetőségnek. Fényképezi a levélhullást, a bimbópattanást. Meglesi a madár röptét és a fészekrakást.

Albumot készít, hogy nem múljon el minden egy pillanat alatt.

Hálás a figyelemért, és ezerszeresen adja vissza, amit kap. A szeretetet is.

Értékeli a márt, és nem akarja siettetni a holnapot.

A holnapot, ami talán a gyógyulást hozza meg neki...

A holnapot, amiből talán nincs többé bredés.

Mert ő tudja, hogy „a dolgok egyszer történnek meg veled. A legértékesebb idő a pillanat, amelyben élsz”.

Arany János

Alkalmi verse kapcsán

„Író pedig írónak Szemét ki ne ássa”

Az irodalom berkeiben – különböző lapokban – elbújni, meghúzódni tartósan nem lehet. Itt mindenki ismeri egymást, ha új néven bukkan fel egy karakteres író, költő, akkor előbb-utóbb felismerik régi társai. Így aztán a legtöbben nem választanak más nevet.

Megfordultam már néhány „lapon”, keresve a helyet, ahol az alkotók csak alkotnak, és békében, szeretetben, egymást elemezve, segítve léteznek. Bevallom – ha van is ilyen hely – nekem eddig még nem sikerült megtalálnom.

Azt hittem, mindez mai jelenség.

Azt hittem, hogy rohanó világunk rontott meg bennünket, tett türelmetlenné és szeretetlenné.

Igen, ezt hittem, míg kezembe nem akadt kedvenc költőm, Arany János Alkalmi verse.

„Író pedig írónak
Szemét ki ne ássa, –
Ne is legyen az idén
Napfogyatkozása
Jó erkölcs-, eszme-, hírnév-,
S előfizetőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.”

Szóval már akkor is...

Már Ők is egymásnak feszültek? Szemet kapartak, babért téptek és dobtak szemétre? Ölték egymást, mert a koncon osztozni annak a néhány megmaradónak jobban megérte?

Erkölc, eszme, hírnév és előfizető... Ezek az indítékok?

Azért, mert ennek voltak híjával? Az „Adjon Isten, ami nincs” miatt kellett jó barátoknak, pályatársaknak odébb állni akkor? És most is?

Mit sem változott a világ ez ügyben. A költő költ, az író ír... és a féltékenység, no meg az irigység dolgozik.

Remekművek vesznek el, zsenik futnak világgá, és az erősebb, a hangosabb röhög a markába... Övé a konc... és a kétes dicsőség.

Kedvére gúnyolódhat, szórakozhat elűzött társa rovására... Megteheti! Ő nyert. Ő volt a keményebb! Az cseppet sem igazatja, hogy mellesleg ő volt, és maradt örök időkre a tehetségtelegebb is.

És aki elmenekült? Választott egy másik lapot, felvett egy új nevet, vagy vállalta azt a viseltes régít, és írta – régi szépséges stílusában – az újabb remekműveket.

Egészen addig, míg a sakálok hada – mert bizony ők is ott vannak mindenütt – fel nem fedezte, hogy egyszer már „hulla” volt...

Történetem Arany János ihlette fikció.

Aki hasonlóságot vél felfedezni a leírtak, és valamely konkrét lap történései között, az tudjon róla, hogy mindez, csak a véletlen műve lehet.

Kedves T-Home!

**Nem kívánom hosszúra nyújtani levelem.
Az ügyfélaonosítót a tárgyban találják.**

Tavaly volt egy kisebb probléma, amely az adsl-szolgáltatás áthelyezése körül keletkezett.
Az ügyet végül a vip-ügyfélszolgálat rendezte. Azt hittem, jól.

Két hete szerettem volna lemondani e szolgáltatást, de kiderült, hogy szeptemberben, amikor rendezték az ügyemet, az a csomag, amiben eredetileg voltam, már nem létezett, ezért áttettek egy happy elnevezésű csomagba, amivel automatikusan hűségidőt is érvényesítettek... ettől viszont nem lettem boldog.

Az a kérésem, hogy a szolgáltatást szüntessék meg az utolsó számla kiegyenlítésekor, vagy mutassák be azt a 2009 őszéig szóló hűségi szerződést, amelyet aláírtam.

Visszajelzésüket várva:

Sablik Henrik

Fotó: Lőrincz Edina

F I K E A R T P U N T

Fóti Ifjúsági Kulturális Egyesületünk keres fóti, illetve a környékén élő fiatalokat, akik képzőművészettel foglalkoznak, s szeretnék megmutatni munkáikat egy ősszel tartandó kiállítás keretében.

Kötetlen témában készült fotókat, grafikákat, számítógéppel készült képeket, valamint montázsokat és kollázsokat egyaránt várunk.

Érdeklődni a fike.hu@gmail.com címen lehet, ugyanitt várjuk jelentkezésedet 2009. május végéig. Kérjük, bemutatkozásképp írd magadról 5-10 mondatot, s fotót is csatolhatsz elkészült munkáidról!

**Kapcsolat: fike.hu@gmail.com
Információk: www.fike.hu**

Gordiusz

JÁTÉK!

Van, hogy mindent egy lapra kell feltennünk, hogy egy vonással oldjuk meg az élet által eléink gördített helyzeteket. Az életben merni kell kockáztatni.

Ossz meg velünk egy valós vagy fiktív kalandot arról, hogyan lehet humorral, nyugodtsággal kezelni a váratlan helyzeteket. Féloldal hosszúságú novellákat, meséket, izgalmasan megírt igaz történeteket várunk. Minden beküldőt egy zseton kulcstartó fog emlékeztetni, hogy bátraké a szerencse!

Kéthavonta a szerkesztőség által legjobbnak ítélt írás pedig 10.000 forint értékben játékot kap.

A beküldéseket doc formátumban a jatek.mentropia@gmail.com címre várjuk, **Bátraké a szerencse!** tárggyal írott levelekben.

Az első eredményhirdetés ideje: 2009. május 10.

A nyeremény: Winmau Dart tábla, és 3 db Winmau dart nyíl.

A kép csak illusztráció

1. Belépett a nagy vaskapun. Nehezen mozdult elsöre, de másodszor végre is hangos nyikordulással engedett a zárvárzat az emberi erőnek. „Második emelet, balra” – ismételtette magában, szórakozottan koncentrálna, mintha nem lehetne könnyen megjegyezni. Átsietett a hosszú előfolyosón, a lengőajtót betolva felszaladt a lépcsőn. Először hezitált, mert nem lelte a felvonót, de nem is tudta igazából, hogy valójában hogy nézhet ki: utoljára a történelemfájlokban olvasott ilyenekről... Ő pedig azelőtt soha nem járt az elhagyott városrészben.

Egy fél emeletet fellépcsőzve rátalált a liftajtóra, és egészen elképedt azon, hogy milyen avított, számlapos gombok vannak rajta, hogy hiányzik a hangvezérlés és a turbó funkció. Megnyomta a hívógombot, és várt. Hamarosan kattant a sivitva érkező múlt századi szerkezet piros ajtaja, és feltárva megmutatta a belsejét. Kopott, kétszárnyú ajtó volt szétnyitva benne, nyilván biztonsági okokból. „De kafa” – villant át az agyán. – „Mint egy régi játékmáquina!” Belépett, bezárta a két szárnyat, és elidőzött a gombknál egy pillanatig – majd megnyomta a kettést. A felvonó ismét hangos kattanással jelezte, hogy munkába áll, pontosabban húz, majd elindult felfelé. Leila Amudsen teljesen elámul a korabeli szerkentyű mozgásától és zsvájától. Semmiben sem hasonlított arra, amiben élt: a robotokra, a számítógépekre, légpárnás, vízhajtású autókra és a metropoliszokban hemzseggő játékbárlangokra.

Nem szerette egyébként, szívesebben időzött otthon, saját nyugalmas kis szigetén, meg ahol a nagymamája, Robyn Wrightley tartózkodott, de ő elég gyakran váltogatta a lakhelyét, mivel bujkált a rendfenntartó erők elől. Jelen esetben azért, mert elmúlt hatvanöt éves, és nem volt hajlandó bevonulni az idősek számára fenntartott, elkülönített városrészbe. Ez pedig minden ilyen korú embernek kötelező volt, vagy másként az igazságszolgáltatás nem éppen emberbaráti bánásmódjára számíthatott.

Leila közben felért a második emeletre, és balra fordult, ahol is egy lezárt kapuval találta szemben magát. A régi gangos, öregedő ház már nagyon tatarozásra szorult volna, omladozó falaiból viszont még át-átsűrődött a régi kor méltósága és ereje.

A fiatal lány a táskájába túrt és elővett egy ósdi mágneskulcsot, amit még a nagyfiatalkorában gyártottak. A táskájában emellett még egy egyheti táplálék-adag is volt, amit a bujkáló öregasszonynak vitt, mivel mostanában betegeskedett szegény, és annyi ereje sem volt, hogy az árnélven nyitott elektronikus kártyájával és kódjával rendelkezzen az interneten.

Leila körülnézett, mielőtt kinyitotta a kaput, nehogy valaki meglássa.

Piros kapucnis kabátban volt, nehogy az infraletapogatós rendőrhelikopterek azonosíthassák.

Piroska volt, kosárcával, a nagymama felé felúton, aki félt a farkastól.

2. – Basszus, egy éjszaka alatt összerakott egy saját operációs rendszert? – mordult fel Sven Amudsen az elektronikus napilap mögül. Két kezében széthajtogatott e-papírt tartott, ami szakasztott ugyanúgy nézett ki, mint a korabeli újságok, csak folyton folyvást változott a kép, ahogy frissültek a napi hírek a világhálón.

– Hallod, ez durva! Egy teljes éjszaka alatt összeférelt egy saját, működő operációs rendszert egy nő az Egyesült Ázsiában, ráadásul úgy, hogy minden

hardvert támogat, illetve bármilyen platformon működik. Erre mondaná a nagyanyám, hogy zsírkirály!

– Ne ezt a szarságot olvasd – ütött rá mentében Jürgen Lagerlöf, a szobatársa a sziszegő vékony műanyaglapra, majd egy mozdulattal lehúzta elmerülten olvasó szobatársa arca elől.

– Na! Ne szórakozz már! Szerinted mi az esélye, hogy én két óra alatt megírjak egy ilyen komplex programot? Atomgazdag leszek!

Jürgen nem bírta tovább. Lazán Sven mellé huppant az ülőgarnitúrára, és beleivott a kávéjába.

– Mi van, fent jártál a grószmutterék padlásán, és elolvastad a naplóját?

– Hagyjál már! – vette ki az kezéből az elorzott reggeli ébresztőt. – És ha igen? Különbösen is, már negyven éve saját blogja van. Persze csak álnéven... Rég benne van a korban. Igazi harcos! Húgom szokta látogatni, amikor ráér. Amúgy most éppen bujkál az öreglány. Nem ment el az egészségügyi ellenőrzés sem, pedig már elmúlt hetvenkét éves...

– Egészségügyi ellenőrzés – Jürgen hetykén visszavette a bögrét Sventől. – Burkoltan kinyírják az öregeket, amióta visszavonták a nyugdíjat. Pontosabban burkoltan kinyírják az olyanokat, mint a nagyanyád, és nyíltan kivégzik az olyanokat, mint az én nagyapám, akit már csak a gépek tartanak életben. Kihúzzák a dugót, és annyi. Mondván, kinek hiányozna, de különben is? Kinek, kinek... Hát nekem! Meg egyáltalán! Ah! – legyintett. – Az emberélet már ősidők óta nem szent... Azért is mondom, ne olvasgass szarságot. Ezeket csak azért írják, hogy ne kelljen arra gondolni, ami már több évtizede fenyeget minket, és most kulminál. A válságról beszélnek, arról... Amit már a grószfater idejében elkezdtek felgöngyöltetni, de még most sem értek a végére...

Sven felhúzta a lábát, összekuporodott a kanapén, és végérvényesen visszavette lakótársától a kávéját. – Add már ide, mit gondolsz, én mitől ébredek fel? ...Csináld magadnak.

Jürgen elmosolyodott.

– Érted, miről dumálok? Elfogyott az olaj, háborúk folynak a vízért, megduplázódott a Szahara mérete, száznegyven euró a tehéntej litere, már ha kapható egyáltalán, és kinyírják a hatvan éven felülieket... Milyen világ már ez?

– Van egy régi mondás, amit tegnap olvastam pont a neten, hogy ember embernek farkasa. Nagyon ideillik...

Még elüldögéltek és -filozofáltak pár percig a kanapén, az egyszobás garzonban, a mozgó fotókeret alatt, aztán Jürgen elindult a metropoliszba, hogy a műszaki egyetemen megismerkedjen a fakultáns nanotechnika-professzorával, Sven pedig leült a képernyőgépe elé dolgozni – e-marketinges megoldásokat nyújtott az arra rászorulóknak.

3. – Nem mondom még egyszer, mars innen, te piszkos dög! Danika Wrightley, a középkorúság felé közeledő elvált asszony éppen egy fehérbundás farkast igyekezett kitessékelné a kertjéből. Már napok óta ott ólalkodott az állat, valószínűleg éhesen, mivel a közeli, csenevész erdő már nem nyújtott táplálékot neki.

Danika felemelte a puskáját a vállára, becélozta a sunyító farkast, majd kibiztosított és meghúzta a ravaszt – de addigra a fehérség ördögi gyorsasággal eltűnt.

– Na, azért... Csak hogy tudd, itt ki a klánvezér – morogta a nő, majd bement a házba.

Kint lakott a metropolisztól biztonságos távolságra, annak a peremvárosában, egyedül. Így nem számíthatott másra, csak magára, főként, mióta gyermekei, Leila és Sven a metropoliszba mentek tanulni. Bátyjára és anyjára nemigen számíthatott; Matthew állandóan utazott repülő lévén, Robyn pedig éppen bujkált a rendőrség elől.

Danika felsóhajtott, legalább egy veszélyforrástól megszabadult. De vajon ebben a nehéz világban még mi várhat rá?

A nappaliban egy finom kis hang emlékeztette arra, hogy azonnali üzenete érkezett a világhálón keresztül.

„Anya, miért kell folyton aggódnom érted?” – írta be a beszélgetőablakba a képernyőgépén, ami titkosítva volt, hogy ne füleljk le.

„Leila vagyok, biztonságban ideértem, Nagyi jól van” – érkezett meg a válasz.

„Üzenem a nagyanyádnak, hogy egészben kapjam vissza a lányomat, vagy botrányt csapok” – gépelte be az aggódó asszony.

„Átadtam” – válaszolta egy mosolyfej kíséretében Leila a túlvégről, amit anyja nem is ismert, mert Robyn csak és kizárólag annak mondta el a tartózkodási helyét, aki éppen hozzá utazott. Mindenre gondolt, ha elkapnák bármelyik rokonát, azok még véletlenül se tudják elmondani, ő merre található. Persze, ha éppen azt kapcsolják le a biztosurak, aki pont a búvóhelyére igyekezett? Hát, erre mondja azt mindig az öreglány, hogy „ezt hívják örült nagy szivásnak”.

„Csak röviden, nehogy bemérjenek. Titkosítás ide vagy oda! Farkas?” – írta Leila.

„Elüldöztem.”

„Jól van” – jött szinte rögtön a válasz.

„Nagyi hogy van?”

„Penicillin kéne.”

„Hiánycikk... Itt is. Próbálatok meg teát. Nagyi tudni fogja.”

„Oké, már itt sorolja mögöttem... Citromfű, kakukkfű, verbéna... Jó ég, lejár az öt percem... Be ne mérjenek... Isten tudja, na... Majd jelentkezem, szeretlek, Anyu! Csók!”

„Vigyázz magatokra!”

Gyorsan ki is lépett az alkalmazásból Danika, nehogy tényleg felfedezzék az anyja rejtekét. Ő is tudta, mi vár a hatvanöt éves felüliekre, ha nem költöznek el az „Öregek szigetére”...

Még a képernyő előtt maradt, és belebámult. Próbálta leköttni a nyugtalanságát valamivel, a kijelző nanopixelei közé álmódta magát, észre sem véve, hogy kint elkezdett hullani a májusi hó, és farkasordításba fordult az este...

4. Hideg volt a pilótafülkében, nagyon hideg. A kezei elfagytak, ahogy a műszerfalon tapogatott a rádiógomb után. A teste beszorult a műszerfal és a pilótaülés közé, így csak vaktában tapogatózhatott. „Apa, bárcsak itt lennél, bárcsak tanítanál, hogyan kell túlélni az észvesztő hidegben és sötétségben” – imádkozott a hegyen lezuhant gép egyetlen túlélője, a negyvenöt éves másodpilóta. Immáron tíz éve hiába szölongatta apját, aki már a túlsó vidékekre repült át, ahonnan nincs visszaút.

Hirtelen az ujjai ismerős formára bukkantak a műszerfalon. „Ez az, a rádiógomb! Hátha működik.” Benyomta, és

felhangzott az ismerős sercegés, mivel a repülősök a digitális technikát mellőzték a rádiózásban – a jól bevált hullámtermészetű jelenség segítette őket a navigálásban. Ennek ellenére műholdas helymeghatározó rendszer is működött a gépen, de ugyanúgy, ahogy a fekete doboz, így az ósrégi rádió is elengedhetetlen kelléke volt a repülő szerkezeteknek.

Még egyszer megnyomta a gombot, és kiabálni kezdett, ahogy a torkán kifért:

– Halló, halló, valaki! Itt Matthew Wrightley, a PanEuropean Légítársaság másodpilótája beszél! Van ott valaki? Valaki veszi ezt az adást? Lezuhantam a repülőgéppemmel, Alfa-Alfa-Zulu-Négy-Hat-Kettő! Ismétlem, lezuhantam a repülőgéppemmel, Alfa-Alfa-Zulu-Négy-Hat-Kettő! Van ott valaki?

Elengedte a gombot, de csak üres sercegés volt a válasz.

Hát persze, hogyan is hallhatnák? Azt sem tudja, hova vetette a hóvihár. Csak egy hegyet látott, és annyi. Mindenütt hó, köd és sötétség. És hideg, iszonyatos hideg.

Közben próbálta meghatározni, érzi-e a lábát, a kezét, tud-e mozogni. Mivel a műszerfal alá szorult be, ez igencsak nehezen ment. „Sokk állapotban vagyok” – gondolta magában, és ha képes lett volna rá, biztosan elnevette volna magát ezen a képtelen helyzeten: hogyan kerülhetett be pont a műszerfal alá? A botkormány nem messze tőle feküdt, teljesen kiszakadt. Mindent belepett a hó, ahogy becsúszott a hegy oldalába a szárnyas fémmonstrum...

A kapitány nem élte túl. Véres keze petyhüdtlen lógott le a csaknem teljesen hófödte üléséről.

„Megismerni a kezét” – elmélkedett féltérbolyult és tiszta pillanatának határára – „Csak neki van a csapatból ilyen fehér és ápolat keze”.

Még az jutott eszébe, micsoda világ, ahol mindent megfigyelés alatt tartanak, ahol az anyja is rejtőzködni kényszerül, hogy meg ne öljék, mint az apját, aki előbb lett hatvanöt, és magába szírpantotta a rendszer... Ahol globalizáció van, és ötven éve válság, de internet és mégis Nagy Testvér.

Mindenki tudja, aki él, hogy az ideje lejár, és ezen a világon nincs esélye egy bizonyos életkor után. Ő vajon miért maradt életben? Még húsz év...

Nincs ellátás és pénz az idősekre. Nincs nyugdíj, azt már kerek huszonöt esztendeje eltörölték, amikor egész Európa beolvadt az Unióba. Akinek nincs családja, azt szó nélkül elviszik, akinek

van, az választhat, bevonul vagy bekísérik a hírhedt „Öregek Szigetére”...

Micsoda világ, ahol mindemellett nem válaszolnak egy kétségbeesett repülőgép hívására.

Órák teltek el, vagy napok, évek – nem tudta, nem érzékelte az időt. Amikor csak észnél volt, megszólaltatta a rádiót. Semmi válasz.

A hó alatt a napot sem igazán lehetett látni, érezni...

Csak a hideg... Az ne lett volna.

Szép lassan elfáradt, amiről már tudta, ez a vég.

Jókedve lett... Még így utoljára, mielőtt ő is átrepül a Nagy Folyó fölött...

„Megyek, Apa, nem visznek, én megyek!” – majd a gondolat elenyészett a semmiben.

5. „2050. május 14-e, szombat, reggel 8 óra 45 perc van. És most jöjjenek a hírek! Ma hivatalosan is megkezdődött a tavasznyár félévészak, aminek beköszöntét a világ északi féltekén több helyen karneválokkal is megünneplik. Hazánkban pontosan négy hónapja, hogy az utolsó kőolajfúró kutat lepecsételték. Ma ismét tárgyalnak a genfi egyezmény megszegéséről a Tíz Bölcsék, eddig három komolyabb határozatot hoztak, de még nem jutott nyilvánosságra. Nagy valószínűséggel az Alpokban lezuhant az a repülőgép, amely tegnap este eltűnt a Paneuropean Légitársaság radarjairól. A keresés a túlélők után nagy erővel folyik, eddig sikertelenül. Ma reggel elhunyt a bolygó legismertebb és legsokoldalúbb előadóművésze, Madonna, aki kilencvenkét éves...”

Katt. A képernyőn egy ujj lenyomta a Stop gombot. A közvetlen képernyőelérésű technológia bűbájos netrádiója elhallgatott.

– Neked is muszáj ezt hallgatnod, Nagy? Ahelyett, hogy pihennél – takarta be Leila az idős asszonyt az ágyon.

– Nekem is mennem kell suliba, de igyekszem vissza. Szerzek mindent, ami kell.

– Menj csak, kicsim, vigyázz magadra, nehogy az úton farkasok találjanak meg... Tudod, mire gondolok – suttogta Robyn, megsimítva unokája kezét.

Elegendte, hadd menjen, hadd szedjen az erdőben kakukkfüvet, citromfüvet és verbénát, és közben reménykedett, hogy nem lopózik be az ordas, nem falja fel, és nem adja ki magát nagymamának a naiv és ártatlan unokájának...

Hát hova fajult ez a világ?

Szabó Borka

Grafika: Szabó Borka

Angyali üdvözlés

Metatron fázosan húzza össze magán kabátját az ideai tél talán utolsó havas éjszakáján. Fázik, és nyomja is az a hengeres tárgy a zsebében, de nem tudja máshová tenni. Kicsit irigylő angyaltársait, akiknek nem kell ilyenformán a természet viszonyosságaitól szenvedniük, de nem tud tenni ellene. Ő a mennyek őrnöke. Küldetése az, hogy földi halandóként éljen az emberek között, és beszámoljon sorsukról az égi erőknek.

Lassan halad a Duna-part melletti sétányon, fekete cipőjének tetején megmögül a hó, ahogy csoszogó lépteivel sávot húz a fehér szőnyegbe. Az egyedüli hangot a hókristályok recsenő sóhaja adja, ahogy a test súlya alatt szorosan összetömörülnek a cipőtálp alá. Metatron kedveli a telet, a hideg ellenére is. A tisztaság érzetével csapja be őt: vakító fehér ebben a mocskos világban. Azt gondolja, egyedül van, ezért halkán dúdol magában, amikor egy cinikus félmondatra kapja fel a fejét: – Jó a buli, mi? Dalos csávó!

Jobbra néz és megpillantja a fák védelmében lévő padon ülő fiatal.

– Nekem szóltál? – kérdezi.

– Szerinted van itt még valaki? – jön a gúnyos válasz egy sértett tinédzser szájából. Az angyal nem veszi fel a hangnemet, találkozott már sok hasonlóval. Elindul a pad másik vége felé, hogy leüljön.

– Zavarok? – suttogja kérdően.

– Engem aztán nem, ha nincs más dolgod?! – invitálja egy karmozdulattal a pad felé Metatront, most már valamivel kedvesebben.

– Szokatlan, hogy találkoztunk. Nem számítottam rád – kezd bele az égi küldött. – Ritkán fordult elő velem, hogy

ilyen fiatalal találkozom késő éjszaka úgy, hogy egyedül van. Barátok, barát-nők, sulis társak? – kérdi.

– Te ilyen kabátlebbentgető, szatír csávó vagy? Előre szólok, nekem nem jön be. Mindenki úgy éli ki a tartalékait és az indulatait, ahogyan akarja, csak ne velem. Azt nem bírom, elég volt.

– Keseredett a hangod. Történt valami mostanában? Suli, magánélet? – érdeklődik óvatosan Met.

– Hogy történt-e? TÖRTÉNT-E?! Te hol élsz, idegen? Nem látod, mi van most a világban? Nem olvasol újságot, nem nézel tévét, nem figyeled az embereket? Válság van, vasse'. És ez nemcsak a pénz világában, hanem már mindenütt ott van, ahol nem akarod, ott is. Az egész életedet begyűri – hadarja indulatosan.

– Ne kapd fel egyből a vizet, kérlek! – csitítja az álruhás angyal. – Nem tudhatam, mi bánt, amikor ideültem. Viszont kíváncsi vagyok: te érzel ebből valamit a saját életedben is, vagy csak a médiából érkező zajokból táplálkozol?

– Persze, hogy érzek – feleli. – Szülem folyamatosan balhéznak a pénz miatt, amiből kevés van. Hiába dolgoznak ugyanannyit, sőt vállalnak másodállást, mire kifizetjük a hiteleket és a rezsit, alig marad valami. A svájci frank persze jónak tűnt pár éve. Ki gondolta volna...

– És emiatt van veszekedés otthon? – érdeklődik Metatron tovább.

– Persze. Ezt senki sem éli meg jól. Akkor patáliát csapnak esténként, hogy ne csodáld, miért ülök itt éjszaka egy padon. Fater ráadásul belülről gyógyítja a kint, ha érted, mire gondolok... Úgy érzi, a komlófőzelék, 4-5 Celsiusra hűtve, párákorsókban tálalva eléggé stimulálja ahhoz, hogy ne gondoljon a bajra. Persze anyám ennek nem nagyon örül, amikor

apa hazaér. Oldva a feszültséget, daddy lecsavar egy-két nevelő célzatú sallert anyámnak, aki tényérokka veszi fel a versenyt a harcban. Na, én ekkor szoktam lépni otthonról.

– Iszonyatos – tetteteti a meglepettet Metatron, miközben a fiú folytatja a beszámolót. – Mást mondok. Laktál már panelben? Lakóparkok ezek is. Kádár-lakóparkok. Fizettél már ott télen fűtésszámlát? Gondolom, nem. Hát nem kevés, nekem elhíheted. Ráadásul, mivel mi a földszinten lakunk, alattunk pince, iszonyatosan szar szigeteléssel, még meg is fagyunk a havi 40-50 ezer forintos rezsitől. Mondjuk, Teca nénit sem irigylem. Ő a tizediken lakik a kutyájával. Annyira nagy a meleg, hogy folyamatosan nyitva tartja a konyhaablakot, meg ne főjön. Néha a csivaváját is kilengeti a magasból, levegőzés gyanánt.

– Csivava?? Ugye így mondtad?! Az valami állat?

– Az! Állat. Állat, mint te. Kutyákról még nem hallottál? Vagy neked mindegyik bodri a korcs németjuhász-utánczat? A csivava is az. Sajnálom, hogy tőlem kell megtudnod, de nem sokkal nagyobb, mint egy patkány, s nem is szebb annál. Egyetlen előnye, hogy naponta egy májkrémmel elvan.

– Legfeljebb ennyivel. Nem kerül sokba, ha jól gondolom – próbál hozni leégett helyzetén Met.

– Rád sem ismerek, idegen! Ez az első logikus gondolatod, mióta beszélünk – kontráz egyből. – Tényleg nem kerül sokba. De mit vársz el egy nyugdíjastól? Fél kiló bélszint a kutyának vacsira? Kis kutyát választ, kis igényekkel. Elég, ha mi emberek felélünk mindent, és képtelenek vagyunk spórolni. Az állatok ennél sokkal ügyesebbek. A civilizáció negatív hordaléka őket nem zavarja a haladásban. Ők nem akarják mindenképpen megmagyarázni vagy kimagyarázni a dolgokat. Nem mutogatnak egymásra.

– Mert nincs kezük, ugye?

– Persze. Mert nincs kezük. Egyértelmű. Mondd, hogy csak viccelsz! Olyanról már hallottál, hogy hasonlat? Párhuzam? Nem baj, ha nem. Csak tudjam, mert akkor nem röppenek mondataimban olyan magasságokba, amiket nagy nekifutással viszel át alulról. Arra gondoltam, hogyha szembeállítod az ösztönös állatokat az emberpolitikusokkal, megláthatod a különbséget. Mert mi van nálunk? Jobb és bal. Melyik a jobb? Egyik sem. Válaszokat, stratégiát, megfontolt döntéseket hoz valamelyik is? Láttad valaha? Nem? Mert én sem. Mit tudnak akkor? Na, mit? Hát egymásra mutogatni – puffog egyre idegesebben.

– Akkor mégis, hogyan működik ez az egész ennyi ideje?

– Remek kérdés. A rendszer viszi a gépezetet, mint a bolyban a hangyák. Amíg rendben van a dolog, nincs baj. De amikor eljön a döntések ideje, kiderül, hogy nincs tudás a döntéshez. És összeomlik a vár. Nézz szét! Ez van most – itt hagy magának a fiú egy lélegzetvételnyi időt és elnéz a távolba, át a másik oldalára a Dunának, mintha onnan érkezhethetne a segítség.

– Ne haragudj már a hülye kérdéseimért, de ez minden országban így van?

– Naná. Az egész bolygón. Persze vannak okosok, akik kimagyarázzák. Legalábbis megpróbálják kimagyarázni hülye dumákkal. Skandináv vonalon az egyik ország nemrégiben pl. azt mondta, hogy igazából nincs ellene a fájlcsereelő, torrentező oldalaknak, mert jót tesz a gazdaságnak. És tudod, miért?

– Lövésem sincs. Miért? – érdeklődött Metatron.

– Figyeld a dumát, mondom! Azért, mert azt a pénzt, amit a felhasználó az ily módon megszerzett zenéken megspórol, azt másra költi. Érted, baszki? Zsemlét vesz belőle a boltban meg parizert. Na, ez az igazi parasztkiváltás. És persze megint eljutunk a fő üzenetig: Vásárolj, vásárolj, vásárolj! Esküszöm, mint valami mantra egy negyedkategóriás zombifilmben.

– Csalódtál? Mármint a rendszerben. Az emberekben.

– Inkább elkeseredtem, fogalmazzunk így. Néha nem is tudom, hogy vannak-e itt emberek? Nem úgy viselkednek. Sok-

szor outsidernek érzem magam, valahogy úgy, mint Diogenész. Tudod, ki volt? – kérdezi már előre lesajnálva, hogy beszélgető-partnere nem tudja majd a választ.

– Igen. Ő az a régi alkoholista, akinek a hordós trükkjei voltak, ugye? – kérdez vissza az angyal gyorsan és büszkén.

– Kicsit sarkítasz, de van benne igazság. A története csak annyi, hogy nappal is folyton lámpával járkált, és azt mondogatta: Embert keressék! Arra utalt, hogy vannak a vegetatív dolgok, mint az alvás, az evés, a két lábon járás meg a dugás. Embernek lenni szerinte többet jelent, mint az előbb említettek, bár bevalom, az a dugásrész engem pörgetett volna. A tézise meg az volt az öregnek, hogy még nappal, lámpafénynél is nagyon, de nagyon ritkán lehet megtalálni azt a lényt, torzót, karaktert vagy nevezd, ahogy akarod, aki méltán viseli magán az „ember” jelzőt. Na, ezt érzem én is mostanában. Mintha egyre kevesebben lennének. Mintha már lassan itt nem lenne keresnivalója az öreg filozófusnak – fejezte be egy hosszú és fájdalmas sóhajjal a fiatal.

– Érdekes – nyugtázza az angyal.

– Az – mondja a fiú. – De most mennem kell. A fater ilyenkorra már teljesen kiütötte magát, nyugi van. Reggelig recseg az ágyában, mint egy orrsövény-ferdüléses vaddisznó. Holnap kezdődik minden előlről.

A fiú int egyet a vállá fölé és elindul a rövidebb szakaszon a körút felé. Tíz méterre távolodhat el, amikor visszafordul, ismét végigméri, és odaszól neki:

– Hé, figyelj! Csak egy jó tanács. Ha az a dudorodó hengeres tárgy a ballonod alatt a cerkád, akkor kurvára legyél óvatos. Kéves iskola örül annak, ha megálls előttük ilyen cuccban, Negrót csörgetve a zsebedben, miközben jönnek ki az alsósok. Te, te beteg perverz állat! – kiált oda, majd sarkon fordul, és eltűnik a hídpillérek takarásában.

Az angyal áll egy ideig, amíg megbizonyosodik: nincs már senki az utakon. Lassan megfordul, majd felnéz az égre, és tekinté-vel megkeresi a legfényesebb csillagot. Érti, jól kell megfogalmaznia a kérdését főnökének. Az öreg kaporszakállú tudja, hogy csak játssza itt a Földön a hülyét, mert így könnyebben elfogadják.

Szóra nyitja ajkát, még kivár egy ideig, hogy a feltámadó szél se zavarja meg a hangját. A szél tovalibben, Metatron kérdez: – Most mi a fenét csináljak?

A felhők mintha utat engednének a csillag fényének, majd megszólal egy mély bariton, amelyet csak az angyal hall:

– Semmit – bűgja. – Ezzel most maguknak kell megbirkóznuk, hisz maguknak csinálták. Évek óta figyelmeztetem őket természeti csapásokkal, de mindhiába. Nem látnak a szemüktől. Kinyerik pazarlóan fő művem erőforrásait, ám az én türelmem is véges. Eddig tartott. Oldják meg!

– Ennyi? Hát jó. Rendben, ha így akarod. Tehetek még valamit itt, ezen a bolygón? – érdeklődik Metatron.

– Csak egyet, kedves beosztottam. Vedd ki a zsebedből azt a lámpást, és dobd a Dunába. Már nem lesz rá szükség – búcsúzik az égi mélyhang, és a felhők ismét összezáródnak a csillag előtt.

Ám Metatron közelebből ismeri az embert. Még él benne a remény. Előhúzza évezredek óta szolgáló, emberkereső zseblámpáját, és elindul a partszakasz végén álló, eltérő színű óriások felé. Öt szín, öt jelentés. Sárga: az örök fény, a hit, a jóság. Zöld: a növekvő élet és a feltámadás. Kék: a megfoghatatlanság, a végtelenség. Fehér: az öröm, a vigasság és a transzcendencia. És végül a szürke: a szomorúság, a melankólia és a fásultság színe.

– Melyik legyen? – töpreng magában. Majd kis gondolkodás után elhelyezi a szürkében. És nem csak a színek jelentése miatt. Egyszerűen odavaló. Fém.

A köd már szinte teljesen megülte a versenypályát, mire a kiírt két galoppfutó egyike, a nyeretlen kétéveseké lement. Az eső is eleredt, majd hamarosan – az évszakhoz képest szokatlanul – apró, sűrű hópelyhek keveredtek bele. És ekkor hátra volt még az 1400 méteres főfutam.

Zablai Zablonczay Kázmér nyugalmazott lovassági altábornagy, aki a lelátó harmadik sorának szélén ült, százhet évéhez képest fürgén felállt, lesietett, otthagya a lelátót. A pálya belső kerítése felé igyekezett, hogy a főfutamot majd onnan, egészen közelről lássa. A szél elleni védekezésül feltúrta kabátja gallérját, mélyebben a szemére húzta a kalapját. A jeges fuvalat így is beverte a szúrós, hideg szemcséket a kalapkarima alá, sőt a gallér mögé is. Az altábornagy megemelte a mellén lógó, sokat látott katonai távcsövet, kicibálta kabátja alól vastag sálja egyik szárát és jó szorosan körbetekerte a feltúrt galléron. Az utóbbi években két dolgot meglehetősen rosszul túrt. Ki tudja, miért, a sánta kutyákat, valamint – érthetően – az időjárás viszontagságait, ám a lóversenypályától még a legmostohább időjárási viszonyok sem tudták távol tartani.

A pálya szélén, a belső kerítésnél már sokan ácsorogtak, toporogtak, heves gesztikulálás közben az időjárást szidták a meteorológiai intézettel együtt: „Már megint nem találták el!” – „Az ördög vigye el őket!” – és további válogatott kifejezésekkel illették szegény céget. – „A végén még nem látunk semmit!” – „Nyavalyás időjárás!” – „A nagy esélyes is itt van pedig! Sánta Kutya! Befutóra fogadtam rá!” – „Mi az, hogy Sánta Kutya? Normális maga? Reform, ez a kanca, ez már igen!” – Ilyen és ehhez hasonló kifejezések röpöködtek, szinte vibrált a levegő.

Zablai Zablonczay Kázmér nyugalmazott altábornagy e kijelentések és vélekedések halatán elmosolyodott, és jóindulatú türelemmel – mint ahogy jobb tanárok szoktak szellemileg kevésbé bebútorozott diákjaikhoz – így szólt a körülötte átgálókhoz:

– Uraim, uraim, kérem. A hadműveleti területen, pardon, a pályán uralkodó időjárást illetően tökéletesen igazat adok önöknek, de semmi fölösleges izgalomra nincs okuk. Árt a vérnyomásuknak – mondta csillapítólag, és a bemelegítő lovak sejtelmes, elmosódott körvonalai felé mutatott: – Kérem, nézzék csak, Tündér...

Egy alacsonyán szálló repülőgép döngése elnyomta szavait. Amikor a hatalmas gép végre elzúgott fölöttük, folytatta:

– Szóval, kérem szépen, Tündérgert és Ígéret Szép Szó a legjobbabbak a jók között. Megmondom őszintén, én a magam részéről sokat meditáltam, melyikre fogadjak. Vízidíj ugye lábát törte, már sohasem lesz versenyképes, Korrupció enyhén megsántult, legalábbis átmenetileg nem indulhat. A végén Ígéret Szép Szóra fogadtam, ő lesz a győztes, meglátják!

– Micsoda? Győztes? – vágott az altábornagy szavába egy alacsony, kövér férfi, és fújg egyet. – Csak nem arra tett, maga szerencsétlen? Egy lerobbant gebére! – visította nőiesen magas hangon.

Zablai Zablonczay Kázmér altábornagy nem válaszolt a sértésre, csak sajnálkozva végigmérte a sivalkodó gombócot. – „Butább, mint egy liba!” – gondolta, majd elfordult, és távcsövet egy határozott mozdulattal szeméhez igazítva, rutinosan pástázni kezdte a „hadszínteret”.

Vágta

Ekkor valaki meglökte. Megfordult, rápillantott az illetőre. Hályog Jani volt az, a szomszédjukból. Egy, a harmincas éveiben járó fiatalember, rendszeres lóverseny-látogató, de nyerni nemigen szokott. Inkább le-gatyásodni. Zablai Zablonczay Kázmér kerülte is, mert mindig kölcsönt kunyerált, és csak jó sokára adta meg, és akkor is csak többszöri sürgetésre.

– Á, Kázmér bátyám, bocsánat! Csak most jöttem – magyarázkodott Hályog Jani, minden kérdés nélkül.

– És már fogadtál is, fiam?

– Rögtön, ahogy bejöttem.

– És miből telt rá, ha szabad kérdeznem?

– Félhavi munkanélküli segélyből, meg aztán a zaciba tettem a karikagyűrűmet.

– És melyikre lóra tettél? – firtatta az altábornagy.

– Hááát – nyújtotta el a szót Hályog Jani, mintha félne kimondani – hááát Inflációra.

– Te nem vagy komplett, ha szabad így kifejeznem magam, édes fiam. Már megbocsáss, de az a ló egy anyaszomorító, szóval nem sokban különbözik tőled.

– Próba szerencse, nem? – vágott vissza Hályog Jani. – És maga, tábornok úr?

– Ígéret Szép Szóra. Ő lesz az első befutó, meglátod. Muszáj, hogy az legyen már végre egyszer!

– Hmmm! – takart el kezével egy fintort Hályog Jani. – Bátorak tetszik lenni, elismerésem! Gondolja, hogy nyerni fog?

– Eltalálsz – válaszolta kimerően az altábornagy. És amint a lenge szél ismét feléjük hozta a csípős lószagot, intett Hályog Janinak, hogy inkább figyelje a pályán zajló eseményeket.

A trénerek közben félrevonultak, a zsoké nyeregbe szálltak. A lovak táncoltak alattuk, szőrük fénylett a nyirkosságtól. Prűszkölés, nyerítés, ostorpattogás, nyihogás. A várakozás feszült izgalommal töltött el mindenkit.

Aztán a lovak felsorakoztak a rajthelyre: Reform, Betéti Kamatláb, Tandíj, Sánta Kutya, mindjárt mellette Igazmondó, aztán az altábornagy kedvence: Ígéret Szép Szó, és sorban a többiek:

Reálgazdaság, Angolkisasszony, Lakópark, Gázár, Pajkos Angelika, Rongyrázás, Bábormány, Pamutláb, Vasszúz, Batu kán és végül Infláció, amelyre Hályog Jani fogadott. Rövid várakozás, majd adott jelle a lovak megugrottak, sűrű dobogással nekilódult a mezőny.

Az első néhány száz méteren jól követni lehetett az eseményeket, itt szinte nem volt semmi köd. Sánta Kutya elhúzott Tandíj mellett, Reform Gázár mögé került, Vasszúz beszorult Reálgazdaság és Angolkisasszony közé. A nézők tomboltak. Bábormány és Pajkos Angelika fej fej mellett vágatott, feljött Batu kán, aztán egyszer csak köd ereszkedett rájuk, és elnyelte őket. A közönség felmorajlott a csalódástól, haragos zúgás támadt. Pedig mennyire remélték, hogy mégiscsak látnak mindent, és most, tessék: mégsem! Bekiabálások hallatszottak, hogy csalás, hogy így, úgy meg amúgy, valaki valakinek valakijét szidalmazta, aztán mindenki a mellette állót, csaknem egymásnak estek az emberek. Hályog Jani már majdnem lerágta a körmeit. Zablai Zablonczay Kázmér altábornagy megőrizte hidegvérét, távcsövet kiszámított pontossággal, rendíthetetlenül szegezte előre. Igyekezett átlátni a minden hangot és látványt elnyelő, vattatömörségű ködön, és felderíteni a benne végbemenő fejleményeket. A hangosbeszélő is leállt, semmi hír.

Majd hirtelen megint lódobogás hallatszott, a vágató paták csattogása egyre közeledett, felerősödött. És valóban, a nagy kanyarban hirtelen felszakadt a ködfüggöny, és itt a célegyenesbe fordultak az elől vágató lovak. A hangosbeszélő is megszólalt: „Elöl, észvesztő sebességgel száguld Rongyrázás, mögötte egy lóhosszal Sánta Kutya.” – Valóban így van, állapíthatták meg maguk a nézők is. Egy fél hosszal Infláció következett. Aztán Infláció sprintelni kezdett, hatalmas vágatába fogott, egy szempillantás alatt az élre tört. Úgy elhúzott, hogy a célvonalon sem tudott megállni, berohant a pálya ködös, másik végébe. Második lett Rongyrázás, harmadik Sánta Kutya, negyedik Gázár, ötödik Lakópark, és így tovább. Az utolsó négy hely sorrendje így alakult: Igazmondó, Reálgazdaság, Tündéerkert. A legutolsó Ígéret Szép Szó lett.

A közönség egy része ujjongott, mások – közöttük az altábornagy – az orrukat lógatták. Hályog Jani meg egyenesen ugrott örömeiben, és már rohant is, hogy felvegye Infláció győzelméért a nyereményét.

– Nyertem, Kázmér bátyám! – rikoltott Hályog Jani olyan fülsértően, mint amilyen csak egy éles hangú villanycsengő berregése tud lenni.

– Mi az? Mi történt? – riadt fel álmából Zablai Zablóczay altábornagy. Kinyitotta a szemét, és lassan, álomittasan felült a szalonnak berendezett könyvtárszobában kedvenc kanapéján, amelyen szokásos délutáni sziesztáját töltötte. Felesége a csendesre a bejárati ajtóhoz ment, váltott néhány szót valakivel, aztán becsukta az ajtót, és visszajött a szalonba. Férje már az ablak előtt állt.

– Ki volt az, Hermina? – vetett egy kérdő pillantást az aszszonyra.

– Hályog Jani. Kölcsönt akart kérni tőled.

Az altábornagy résnyire elhúzta a függönyt, kinézett, és csak ennyit mondott:

– Még mindig nem szállt fel a köd...

Kovács László

<http://adlibrum.hu/Kovacs-Laszlo/>

Illusztráció: Glied Viktor
Fotó: Lőrincz Edina

NĚGYMADĚR

Még kérdezik

Magyar rejtély: válság idején jobban fogy a macskatáp – Mivel spórol a magyar, ha beüt a világgazdasági válság? Nem vesz annyi mosóport, tejet, feldolgozott húst, sampont, papír zsebkendőt. Bort továbbra is iszik, ugyanakkor rejtély, miért fogy több a macskaeledelből... (hír március elején)

Ez a történet, mint akármelyik történet, bárhol elkezdhető. Szereplői bárkik és akárkik. Némelyik szarházi senki. Én magam csak egy tünevész valaki vagyok, átutazóban a saját történetemen. Sokat töprengtem a címen, végül kiagyaltam egy egészen jót: Higanyvágta. Csakhogy addigra már úgy voltam vele, legyen inkább Ólomkeringő. Az még könnyed, talán még lehet rajta nevetni, félúton a Higanyvágta és a Drótpárna között.

Először a férjemről akartam írni. Erről a bizonytalan hülyéről, aki egyéniség nélkül született, és úgy is vágatott keresztül a fél életén. Világosan emlékszem a hajnalra, mikor ezt segítség nélkül megfogalmazta magának. Rohanásban voltunk, mert leesett az első hó, s ő csak állt a tükör előtt, pofákat vágott. Nem ismerte a másnapokat akkoriban. Olyan mélységes szorongással gondolt a valóságra, hogy a még részeg és a már részeg állapotok között csak a kisboltba volt ideje elszaladni. Éjszakai rianások gyötörték. Leverte a víz, ha valami életszerűt álmodott. Szóval, állt a tükör előtt, vágta magának a pofákat, nekem meg csak annyit mondott, hiányzik belőle az a valami, amitől valaki lenne. Kezébe adtam a hólapátot, attól mindjárt határozottabbnak tűnt. Két hónapra rá elváltam tőle. Azzal is csak a baj volt. A békéltető tárgyaláson bevartem az orrát, és elvonóra akartak küldeni. Őt persze mindenki sajnálta, mert nincs egyénisége. Elég az hozzá, azóta is együtt élünk. Én meg az uram annyira összenőttünk, hogy még a válást is együtt dolgoztuk fel.

Azt még nem mondtam, hogy susogós vagyok. Tudod, cigó. Nincs vele bajom, nem is látszik meg. Ha lehet, eltitkolom. Mert akár jól csinállok valamit, akár rosszul, ha az emberek tudják ezt rólam, jön a cigányozás. Ne cigánykodj. Persze, hogy erőszakos vagy. Persze, hogy iszol. Persze, hogy lusta vagy, azért nem dolgozol, azért vagy házmester. Persze, hogy persze. Ha sokan tudják jobban, te tudod rosszul. Ha te tudod jobban, magyarázkodásnak hat. Sosem nyerhetsz. Add meg nekik, amit akarnak. A mindennapi cirkuszt, amúgy pestiesen. Ehhez kell az uram. Minden reggel kizavarom a lépcsőházba, hattól kilencig. Védél és pofázik. Elszórakoztatja magát. Meg a munkába indulókat. Szeretik, mert teljesen hülye. Viszonyítási pont. Elvetélt örökember, a megtestesült megbízhatóság, aki mindig ott imbolyog terepszínen, és motyogja egy élhetetlen élet tanulságait. Katona volt, olyanok is a történetei. Nem tud már egyenesen állni, hát beszél azokról az időkről, amikor még tudott. Egy valamit biztos nem tudott soha. Fel nőni. A halálos ágyán, vagy az enyémen vissza fogom mondani ennek a kisfiúnak a történeteit. Hallani már nem akarom, de egyszer elmesélném neki mindet. Hogy tudja, mindig figyeltem rá, mindig szerettem.

Reggelente, abban a három órában, míg az uramban kotyog a nosztalgia, én boldog vagyok. Olvasgatom az irodalom szépeit, meg a régi tankönyveket. Csak úgy, szerényen. Lassan megy. Még a szám is mozog közben. Talán mert elittam az eszemet. Néha nem is megy igazán, túl türelmetlen vagyok, túl izgatott, túl valamilyen. Akkor csak simogatom a lapokat. Jó érzés. Nincsenek új könyveim. Van itt a közelben egy antikvárium. Kedveljük egymást a tulajjal, sokat beszélgetünk. Ő nagyon művelt ember. Kötöttem vele egy alkut. Én takarítok neki, cserébe

könyveket ad nekem. Ő választ. Bízom benne. Nagyon művelt ember. És büszke rám. Azt mondja, szépen tudok beszélni az olvasottakról, és mindent nagyon jól megértek. Hát így, éppen így kezdtem el én is írni. Túl szépek voltak azok a könyvek. Az élet nem olyan szép. Meglehet, tévedek. Mert az is szép valahogy, amit én írok. Mindig megkönnyezem. Pedig csak elmondom, mi hogy volt, minek örülnek az emberek, és miért sírnak. Arról is szoktam írni, hogyan kefélik ki a lelket egymásból, de még az is szépnek tűnik. Lakik a házban egy fiatal pár. Az első emeleten.

Éppen felettem. Folyton dugnak. Lehallatszik ám rendesen.

Vajon tudják? És ha tudnák, elfojtanák a szenvedélyüket? El szoktam képzelni, mit művelnek egymással.

Le is írom ezeket az alkalmakat egy füzetbe. Ezt a címet adtam neki: Hangos könyv.

Azt még nem mondtam, miért szeretem a férjemet. Amikor mosolyog, úgy csillog a szemem, mintha minden, ami körülvesz minket, csak látszat volna. Az egész csak ügyeskedő cécó, ami nem számít. Amikor mosolyog, bátor. Akkor katona. Akkor biztonságban vagyok mellette. Ahogy élünk, ahogy tetszik, és ahogy látszik, azt nem értik az emberek.

Mert leginkább csak látszik. Mintha-élet. Úgy teszünk, mintha időtlen műanyagfigurák volnánk egy terepasztalon. Az italkedvelő házmester meg az alkoholista ura, akik mindig csak üvöltének. Jó üvöltetni. Jó berekedni tőle. Jó elmondani mindennek egymást, hogy aztán ne maradjon bennünk semmi más, csak a szeretet. Az uram egy időben minden péntek éjjel verve jött haza. Pókerezett a kocsmában. Mindig nyert, azért verték. Bármit csinált, nem tudott veszíteni. Mert nincs neki egyénisége. Csak teszi a dolgát. Mint ahogy azt is, hogy a pókerben nyerni kell. Azt hitték, csal, hát jól megoldozták. Versenyekre nem mehetett, nem szalonképes. Most tanítja a pókért. Egyetemistáknak. Fizetnek érte. Kettesben, mikor nem üvöltünk, rengeteget beszélgetünk. Mindig van miről. Van egy játékunk is. Úgy teszünk, mintha volna pénzünk. Azt költjük fejben. Mindig egymásra. Elmondjuk, miként tennénk egymást királlyá, királynővé. Ezeket is leírom egy füzetbe, mint meséket. Ezt írtam a füzet borítójára: Királyi feles.

Talán a házbeli népek is mintha-életet élnek. Ezt sosem lehet tudni. Nem tudni, ki hová tart. Egyik eseményből nem jósolható meg a másik. Visszafelé is alig. A régészek meg a paleontológusok – ezekről nemrég tanultam – ugyanazt csinálják, mint a törzsi népek varázslói, akik csontokból jósolják a jövőt, csak fordítva, ők a múltat próbálják megjósolni. Alig tudható valami. Amikor meghalunk, a halálunkból vajon megjósolható volna, hogy meg fogunk születni, ha az idő visszafelé kezdene folyni?

Azt még nem mondtam, hogy nekem mindegy az idő. Hogy merre folyik. Az idő, amíg épp létezem, két olyan pont között feszül, amik közt csak egy bálteremnyi keringőző ólomfigura fér el – túl nehezek ahhoz, hogy igazán elmozduljanak, s túl kecsesek ahhoz, hogy ne szakadjon ebbe bele ólomszívük. Fogalmam sincs, miről írtam volna, ha a Higanyvágta címnél maradok. Azt sem tudom, lehet-e drótpárnán aludni. Csak azt tudom, hogy ezt a történetet, mint akármelyik történetet, jobb bárhol befejezni, mint egy bizonyos ponton. Talán a férjemet is azért szeretem, mert mindig hiányzott belőle az a valami, amitől valaki lehetett volna. Néha elég egy cím vagy egy rang. Az alkoholista házmesterék. Ha más nem.

Megigazította a blúzá, és kibontotta az egyébként lófarokban hordott haját, mielőtt belépett volna a főnök irodájába. Nem volt különösebben elegánsan öltözve, csak egy anyagában mintás fehér blúz és egy kék farmer volt rajta, s egy világos edzőcipőt viselt mindehhez. A haja sem kifejezetten ápol, már régen járt fodrásznál, de a sűrű, természetesen göndör, gesztenyebarna hajzuhataga általában megigézta a férfiakat. A cég igazgatója nagy szoknyavadász hírében állt, s bár volt élettársa, mégis minden, a cégénél dolgozó nő elolvadt tőle, ha rájuk nézett.

– Üdvözlöm! Örülök, hogy látom – ugrott fel az íróasztala mögül a főnök, és az ablak előtti fotelek egyikéhez kísért a vendégét. A fotelek egy kis asztalt vettek körül, melyen egy tálcán üveg poharak és üdítőitalok várták a látogatókat.

A cég tulajdonos-igazgatója már túl volt az ötvenen, de rendkívül jól tartotta magát. Nem sokkal látszott idősebbnek, mint a hozzá érkezett alkalmazottja, pedig legalább húsz év volt közöttük.

– Köszönöm, hogy fogadott. Kevés helyen veszik ember számba a friss munkaerőt, és ön az első szóra a rendelkezésemre állt.

Egy csésze szorgalom

Való igaz, a Csinos Csirkecombok Részvénytársaság különlegességnek számított a feldolgozóiparban. Elsősorban azért, mert már évtizedek óta nyereségesen működött, nem ártott neki a privatizáció, a madárinfluenza és a gazdasági válság sem. A környék legnagyobb munkaadója volt, és viszonylagosan korrekt jövedelmet biztosított dolgozóinak, akik ezért nagyon meg is becsülték magukat. Saját csirke-, liba-, kacs- és pulykatelepein nevelték a később a futószalagok mellett feldolgozott szárnyasokat.

Óriási, hűtött csarnokokban álltak egymás mellett, fehér védőöltözetben, fejükön átlátszó nejlonsapkákban a munkások, és mindannyian az eléjük érkező, már élettelen madarakon a megfelelő vágásokat ejtették. Egyesek a szárnyakat metszették le, és dobták az erre kijelölt dobozba, mások kettévágták a testet, megint mások kibelették, vagy lenyúzták az állatok bőrét. Senki sem lazíthatott, hiszen feltartotta volna a sort, vagyis akadályozta volna a termelést. Nem volt kellemes munka, de fennakadás alig fordult elő. A dolgozók annyira elkötelezettek voltak az üzem iránt, hogy csak ritkán lépett ki egy-egy ember a cégtől. Azok is csak azért, mert családi okok miatt el kellett költözniük, vagy épp ők távoztak arra a helyre, ahonnan már nincs visszatérés. Vagyis leginkább kihalásos alapon lehetett bekerülni a vállalatához.

– Az én vezetői hitvallásom az, hogy mindenki fontos szerepet tölt be a cég működésében. Ha hiszi, ha nem, én minden egyes nálam dolgozót ismerek. Előfordulhat, hogy a nevét nem tudom, de arcról megmondom, melyik részlegben tevékenykedik.

– Ez elképesztő – nézett csodálattal a nő az igazgatóra.

– Tudja, hogy már huszonegy éve, vezettem ezt az üzemet? Még akkor lettem igazgató, amikor az államé volt itt minden. Igaz, honnan is tudhatná, hiszen akkor még nem is élt – bókolt az igazgató a nőnek.

– Köszönöm – pirult el a vendég –, sajnos már emlékszem a rendszerváltásra.

– Szóval, hatalmas szerencsének tartom, hogy én lehettem a főrésztvevő, így mindent meg is teszek azért, hogy sikeresek legyünk – folytatta a mondanóját a férfi. – Ezért is érdekel mindenki gondolja, aki nálam dolgozik. Önnek mi a véleménye a munkájáról? Három hete lépett be, biztosan elég tapasztalatot szerzett már. Miért kérte, hogy hallgassam meg? Valami problémája van? – hengerelte le a kérdéseivel az igazgató a nőt.

– Szégyellem magam, hogy nem igazán tudom megállni a helyem ott, ahová kerültem – kezdett bele a panaszába a nő, és a sírás kerülgette. – Délelőtti műszakban vagyok a csirkesoron, egészen elöl, ahol a szárnyakat vágjuk le. Nekem nagyon gyors a tempó, gyakran lemaradok egy-egy csirkéről, így a többieket is bosszantom. A kétóránkénti tíz perc pihenő kevés a lazításhoz, és délre nagyon el is fáradok. Mire vége a munkaidőnek, görcs áll mindkét kezembe – szipogta. – Az apám nagyon megvetne azért, amit most mondtam – kapta elő a zsebkendőjét, és belefújta az orrát.

– Ugyan, semmi baj! – tette a nő vállára a kezét az igazgató. – Én jól ismertem az édesapját, kiváló munkaerőnk volt. Biztosan ő is úgy gondolná, hogy egy kis gyakorlattal minden hiba kiküszöbölhető. Maga valószínűleg ugyanolyan kitartó lesz,

mint ő, csak egy kis biztatásra van szüksége. Emlékszem, hogy az édesapja minden egyes balesete után már egy héttel jelentkezett nálam, mert annyira vágyott vissza a szalag elé. Hány ujját is veszítette el nálunk?

– Hatot, de állandóan azt mondta, mivel mindkét kezén maradt két-két ujj, így fogni legalább tud velük – mosolygott a könnyein át a nő.

– Nos, hogyan oldjuk meg a gondját? – kérdezte barátságosan az igazgató.

– Szeretnék hátrább kerülni a szalagnál, mondjuk a bőrleenyúzókhöz. Ott egyetlen rántással elintézhetném a munkafolyamatot, gyorsabban végeznék, és nem tartanám fel az utánam következőket.

– Bizonyára megérti, hogy ez azért nehéz kérdés, mert mindenki régóta végzi a saját feladatát, senkit sem szeretnék a megszokott helyéről elmozdítani – felelte rövid töprengés után az igazgató. – Ön azért került a délelőtti csoportba, mert tudom, hogy egyedül neveli a két lányát, így a délutáni vagy az éjszakai műszak nem felelne meg. Valami megoldást azonban biztosan

találunk. Addig is, amíg gondolkodunk, megkínálhatom valamivel? Kér esetleg egy teát?

– Köszönöm, nem – felelte a nő. – Soha nem iszom teát, nem szeretem.

– A csarnokban felszolgált teából sem szokott inni, amit a szünetekben osztanak? – kérdezte döbbenet az igazgató.

– Nem – felelte a nő félszegen. – Otthonról hozok magamnak kávét termoszban. Még délben is egészen forró, felmelegít a hidegben, és segít, hogy ne lassuljak le teljesen.

– Még csak nem is kóstolta? – hitetlenkedett tovább a férfi. – Pedig ez a cégünk jó hírnevének egyik eleme. Sehol máshol nem kapnak a dolgozók a hozzánk hasonló profilú vállalatoknál ilyen finom teát. Itt az alkalom, hogy kipróbálja, legalább az én kedvemért igyon meg egy csészével!

Az igazgató felállt, és kiszólt az ajtón a titkárnőjének, hogy készítsen egy erős céges teát.

– Képzeld, még a rendszerváltás előtt hoztam az első adag teafüvet Vietnamból, ahol állami küldöttséggel jártam – kezdett bele a tea történetének mesélésébe. – Az ottani elvtársak, mert akkor még azok voltunk, örömmel adtak kóstolót abból az italból, amit az ő munkásaik kaptak. Azok a szorgalmas emberkéek egész nap robotoltak a gyárakban, hogy új-jáépítsék az országukat, és szinte mást nem is ettek vagy ittak, mint ezt a teát. Vasakarat teának hívták, és azt mesélték, hogy még a katonáik is ezt kapták, ezért győzték le az imperialistákat. Látja, nálunk is bevált, magán kívül mindenki imádja. Megsúgom, még a csirkéink, és valamennyi állatunk is kap belőle, a tojásból való kibújásuktól a levágásukig. Eddig még nem panaszkodtak – nevetett a saját poénján az igazgató.

Kopogás hallatszott az ajtón, és a titkárnő megjelent egy csésze, gőzölgő teával. Letette a kisasztalon lévő tálcára a kincset érő italt, széles mosolyt villantott az igazgatóra, utána szó nélkül távozott.

– Igya csak meg! – biztatta a vendégét a férfi. – Higgye el, minden jóra fordul! Imádni fogja a munkáját, és amíg lesznek ujjai, egyetlen napot sem szeretne kihagyni, amit nálunk tölthet.

Nácsa János

Fotó: Sántha Krisztina

Föld- úton II.

Útszéli pipacs
ismer minden lábnymot,
porba lóg feje.

Föld- úton I.

Négy ökor baktat
hazafelé jóllakva,
templomharang szól.

Hatalom

Kidőlt platánfa
évgyűrűit számlálja
féltékeny fejsze.

Éjjel

Falak csapdái
közt verdeső denevér
kiutat keres...

Lám, milyen bátor!
Előbb meglelte, mint én
a kijáratot.

Gáspár
Ildikó

Haikuk
Haikuk
Haikuk
Haikuk
Haikuk

Milliom kérdés

Vajon hány liter víz
Mossa le a tonnányi partot?
Vajon mennyi ész kell,
Hogy felülmúlja az erőt?
Vajon miért kell csillag,
Ha megszületett a Föld?
Meddig kell túrnunk
Az igazságtalan szenvedést?
Meddig tart a Föld ereje,
Ha ránk szakad az ég?
Meddig él bennünk a lélek,
Ha a test elszállt?
Hány kérdés marad még,
Ha már nem lesz a világ?

Megálltam

Megálltam a verseny közepén,
Lélegezni, pihenni vágytam én,
Nem vergődni a halál tenyerén;
Élni és élni hagyni
Álltam meg a verseny közepén.

Szabó Borka

Szembesülés

Évek múltak el,
de a feladat még ugyanaz:
dönts végre, hogy minek adsz
magadban uralmat,
s ha a döntés megvan, tetteiddel támogasd.
Lásd meg, hogy ami körbevesz,
mind belülről fakad.
Ismerd fel végre: szabad vagy,
tökéletesen szabad!

Illúzióromboló

Oszlojakat előlem délibábok!
Oszlojakat fejem felől felhők!

Új horizont ragyogása vonz magához,
s eleresztem végre a gyeplőt,
szaladjak szabadon szép musztángok!
Nincs, aki visszatart,
nincs, aki visszahúz,
eltörölöm az élet-hazugságot.

Reich Károly
<http://gondolatablakok.blogspot.com/>

**Kint állt.
Zsebre tett kézzel.
Zöld szövetkabátban.
A fűvön, a diófa mellett.
Minden ág lekopaszodott már.
És ő csak állt, és nézte őket.
Odaképzelte a leveleket.
Először ragyogón, élénk színekkel.
Aztán fakón, megfagyva.**

Az égből lehullt az első hópehely.
Fehér volt, és pirinyó.
Hópehely.
Aztán követte a többi, és ő csak bámult, bámult fölfelé.

Fekete pulóver.
Alatta fehér.
Zöld sál.
Fülében levél alakú fém fülbevaló.
Meg két apró Hold.
A zsebében mobiltelefon.
Csörgött.
Behind blue eyes.
Ösztönös mozdulattal felvette.

A tél.
Megérkezett.
Száz és száz hópehely száll a föld felé.
Mindent szeretne a telet.
Szerelmet hozott.
Új barátokat.

Megcsináltatta a tesztet.
Pozitív.
Akkor nincs más hátra.
Vége.

Ne magyarázkodj.
Beteg vagy, és nem tőlem kaptad el.
Itt nem vagyok hajlandó megbocsátani.
Nem. Ezt nem.
Egyébként is szabadulni akarok ebből a kapcsolatból.

Csalódott csend a vonal túloldalán.
Bocs.
Itt a tél.
A forralt bor.
A vásárok.
A bejgli.
Meg a korcsolya.
A sí.
A fagyott, törékeny erdők.
A jéghideg levegő, a füstszerű lehellet.
Az új szerelem.
És a hópelyhek.
Igen, a hópelyhek.

Ternák Tünde

Fotó: Szabó Borka

(Kilenc cikk, egy naplóbejegyzés)

„Érzelembogyó: a magyar származású Peter Lovelless (2099-2189) találmánya, mely a környezet károsodása folytán megnehezedett érzelmi életet hivatott pótolni.”

„Norvég-francia konfliktus. Norvégia a háborúra készülve leállította az érzelembogyók gyártását.”

„Humanista szervezetek tiltakoznak az érzelembogyó-gyártás leállítását ellen Párizsban, Stockholmban, Berlinben és Budapesten.”

„A tegnapi esti tiltakozást minden érintett városban leverték. A szemtanúk elmondása alapján a rendőrök nem vettek be érzelembogyót.”

„2205. október 2-án, pénteken délután fél hét órakor terroristák törtek be a norvég mentális-egészségügyi miniszter házába, és túszul ejtették őt és kisebbik lányát. A gyártás újraindítását követelik.”

„Önkezéssel vetett ma véget életének Kátai Sára, világhírű színművésznő. Lakásában búcsúlevelet találtak, melyben így üzen: Érzelem nélkül csak hús vagyok.”

„Az ENSZ kényszerítő lépéseket fontolgat Norvégia ellen.”

„Az érzelembogyó-hiány tovább öl: csoportos öngyilkosságok Norvégiában.”

„Virágozik a fekete piac: Norvégiában egyre többen próbálnak illegális úton érzelembogyóhoz jutni. Európa összes országára menedékjogot ad a kivándorlóknak.”

„Kedves Naplóm!
Ez elviselhetetlen.
Elütöttem azt a kislányt.
De nem érzek semmit.
Az eszem tudja, hogy amit tettem, szörnyű.
De nem érzem.
NEM FÁJ.
Nem őrijt meg.
Teljesen józan vagyok.
Mintha folyton a hideg zuhany alatt állnék.”

Ternák Tünde

Fotó: Sántha Krisztina

A válság túlélésének 15 arany szabálya

1. Élj úgy, mint egy igazi egoista. Csak magaddal törődj! Ha nem jön a gáz és arra kérnek, vedd vissza a fogyasztásod, akkor nagy plénum előtt bólogass, de magadban tegyél rá! Nehogymá' te fagyj meg. Csavard otthon feljebb a termosztátot, amíg van gáz, legalább neked legyen meleg.
2. Ha karácsonykor vagy bármilyen másik ünnepen valakit meg kell ajándékoznod, csinálj be-lőle pisáló versenyt. Akár erődön felül is. Ha a haverod tavaly mp3 lejátszóval lepette meg és neked idén nincs hasonlóra pénzed, akkor is. Plazmát neki vagy minimum LCD-t.
3. Nincs olyan, hogy nincs pénz! Pénz mindig van. Higgy a reklámoknak. Ha új hűtő kell, hívd a „Ropidentet”, másnap inox-ból veheted ki a Kőbányai sörödet, hisz kemény vagy. Igazi családfő.
4. Ha nyugdíjas életszakaszban vagy, a 13. havit már elvették és már az egész éves nyugdíjad anynyi, mint a 13. havi volt, akkor is használd a 3-as pontot. Hiszen kortársaid a TV reklámban könnyes szemmel örülnek, hogy az unokáik örülnek, és így mindenki örül.
5. Sose gondolj arra, hogy a rendszerváltás előtti időben keményen büntették az uzsorásokat. Sőt utólag lásd be, akkor is kár volt ezt tenni, hiszen „ők” csak segíteni akarnak neked.
6. A THM nem egy pénzügyi mutató, hanem a Takarékos Humánus Megoldás rövidítése. Ha mögötte valami 200-400 %-ig terjed, az is biztos csak egy telefonszám.
7. Ha valakinek ígérsz valamit, annak tarts is be! Ha a szomszédnak még élne a tehene, harapjon fűbe a tieddel együtt.
8. Ne törődj azzal, hogy minimálbérre vagy bejelentve és annyit is kapsz. Vegyél fel hitelt lakás-vásárlásra, lehetőleg 15-30 millió között és minimum 25 évre. Ez azért jó, mert ha te nem tudod fizetni, akkor majd a gyerekeid és az unokáid fogják. Így nagyon hamar megtanulnak spórolni, ami elengedhetetlen képesség a mai világban.
9. Véletlen se nyúlj bele a WC-be tisztítás címen. Elég, ha betesz a perem alá egy folyamatosan növő plasztik-hernyót, szisszents a fali spray-ből egyet glettelés után és máris meghalt az összes baktérium.
10. Higgy a fogyasztói társadalomban. Ne fogadd el, hogy a nagyapád pengéje és fenő szíja, melyet ő is az apjától örökölt- simára borotvál. Vegyél először egy majd kettő, később három pengés borotvát, lehetőleg rezgőset és várd az a pillanatot, amikor beadják neked, hogy úgy pörögnek rád igazán a csajok, ha egy relaxát húzogatsz az arcodon. Bőr ügyis van már rajta elég.
11. Ha valami elromlik a műszaki cikkek közül, ne javítsad meg! Egyrészt úgysem tudod, másrészt költséges is és nem éri meg az utánajárását. Vegyél újat, a régit meg dobd bele a kommunális szemetesbe a krumpli héjjal együtt. És ha valaki kérdezi, tudod-e mi az, hogy MÉH? Akkor válaszold azt, hogy nem szereted, mert sokszor csípett meg gyerekkorodban és a teát is cukorral iszod. Nincs rá igényed.
12. Ha azt látod, hogy egy új autót el tudsz hozni a kereskedésből 0 Ft-ért, akkor az valószínűleg azt is jelenti, hogy nem kell semmit fizetned utána sem, a benzintankja is utántöltős, a biztosítás meg már kiment a divatból. Neked meg ugye lehetetlen, hogy baleseted lesz, hisz ezer éve vezetsz.
13. Ha már annyira nincs pénze a családnak, hogy a gyereket egy lavórban tartod, napi kétszer leöntöd alóla a fekáliát és slaggal lecsapatod a teraszon, akkor se adj alább az életviteledből. Haverokkal járj kávézóba és siránkozz azon, mennyire nagy a válság, mennyire nincs pénzed semmire. Majd az este végeztével te fizess ki az egész számlát.
14. Felejtse el, hogy van a világon mosódió, szójababkarbóna, ecet és víz. Te használj lehetőleg minél erősebb és többféle vegyszert. Minél izmosabb karakter van rárajzolva és minél drágább, annál jobb.
15. És mindezek után a jobb oldalon található éjjeliszekrényről vedd le a Bibliát és tanulj újra imádkozni. Reménykedj, hogy a természetes öregség előbb visz el családod és barátaid szeretetével övezve, mint a vegyszerek miatt kialakult ekcéma vagy a hitelek miatti stressz, magányosan. És ha mind a 14 pontot betartottad, akkor higgy a csodában. Valahol...valamikor...valaki MÁSSAL megtörténik, de nem veled!

Mantz László

Fotó: internet

MENTRÓPIA - az állampolgár lapja

havonta megjelenő, elektronikus kiadvány
Kiadja a Mentropia Kulturális Közhasznú Egyesület
ISSN 1789-4913

Honlap: www.mentropia.hu – Hivatalos archívum: epa.oszk.hu

Szerkesztőség

Cím: 1073 Budapest, Dob utca 74. fszt. 6. – Telefon: 06-70-325-9451

Főszerkesztő: Gáspár Ildikó

Arculat:

Kellényi Kata, Szabó Borka

Jelen számunk alkotói:

Angi Orsolya Beáta, Dobos Mónika,
Gáspár Ildikó, Glied Viktor,
Kovács László, Lőrincz Edina,
Mantz László, Meszlényi Attila,
Nácsa János, Páll Zoltán, Németh György,
P. Zénó, Orosz Norbert, Reich Károly,
Sablik Henrik, Sántha Krisztina,
Sági Erzsébet, Szabó Borka, Szeifert Natália,
Ternák Tünde, Váczy Ludmilla

Vezető képszerkesztő:

Szabó Borka

Fotósok, grafikusok:

Lőrincz Edina, Sántha Krisztina,
Szabó Borka

Vezető korrektor:

Gáspár Ildikó

További állandó és vendégalkotóink:

Czifra Bogi, Dr. Czifra György,
Ghyczy Attila, Mester Györgyi

Korrektorok:

Lőrincz Edina, Szabó Borka,
Váczy Ludmilla

Kapcsolati előadó: Schmidt Orsolya

Tördelés: Szabó Borka

Posztumusz tiszteletbeli vendégalkotónk: Váczy J. Tamás

Olvasó-munkatársaink a mentropia.zsak@gmail.com e-mailcímre küldhetik el alkotásaikat.
Híre, információja van? Esemény közeleg? Írja meg nekünk: mentropia.sk@gmail.com
Hirdetne vagy partnerünk szeretne lenni? Érdeklődjön itt: hirdetes@mentropia.hu

Bármilyen probléma, jogsértés esetén kérjük Olvasóinkat, értesítsenek minket, hogy korrigálhassuk hibáinkat!

Mentropia Kulturális Közhasznú Egyesület

Alapítva 2007-ben – Cím: 1191 Budapest, Kisfaludy u. 26.

Adószám: 18262720-1-43 – Bankszámlaszám: 10404027-00022735-00000007

Elnök: Sablik Henrik – sablik.henrik@mentropia.hu

Alelnök: Kellényi Kata – kellenyi.kata@mentropia.hu

Titkár: Szabó Borka – szabo.borka@mentropia.hu

Kapcsolat:

info@mentropia.hu